...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 220 (6149)
НОЯБРИИН 1
СРЕДА
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

Советскэ Союзай хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци! Социалистическэ мурысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэгты! Арадай ажахын 1950 оной түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэгты! Советскэ Социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалые ажалай шэнэ баатаршалгануудаар бэхижүүлэгты!

(Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ойдо зорюулагдаhан, Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй Уряануудhаа)

ЛЕНИН—СТАЛИНАЙ АГУУЕХЭ ПАРТИИН ТУГ ДОРО

(„Правдын" октябриин 30-най түрүү бэшэг)

...сэгэлдэр хэблэлдэ тунхаглагдаhан, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ойдо зорюулагдаhан Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй Уряанууд манай бүхы арадай тон ехэ баяртайгаар угтагдаба. Ленин — Сталинай партиин Октябрьска Уряанууд дотор коммунизмын түлөө тэмсэлдэ манай Эхэ оронной туйлаhан бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтанууд харуулагдана, мүнөө советскэ арадай урда байhан зорилгонууд харагдана.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци болбол хүн түрэлтэнэй бүхэдэлхэйн түүхэдэ шэнэ, капиталистическэ дэлхэйhээ шэнэ, социалистическэ дэлхэйдэ эрьелтэ болоhон, тэрэ болбол шэнэ үе—социализмын илалтын үе нээhэн байна. Агууехэ Октябриин өөбхэн ажалшадай уласхоорондын баяр мүн. Бүхы оронуудтахи олон миллион хүнүүд энэ илалтада үдэртэ бэлэдхэлэ, Ленин—Сталинай партиин уряае арадтай хамта соносоно:

—Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ой мандаха болтогой!

Агууехэ Октябрьска революци, арадуудай хоорондын эб найрамдалай түлөө, хүниие хүнэй мулжалга ябадалые үгы хэхын түлөө, арадуудай хоорондын тэгшэ эрхэ ба хани барисаанай түлөө идейнүүд мандажа ба ажа байна. Үнгэрhэн жэл хадаа Октябриин илалтата идейнүүдэй бата бүхэ хүсэнэй шэнэ гайхамшагта гэршэ болоо. Арадай демократиин оронуудта үргэн дэлгэрhэн социалистическэ илалта амжалтанууды асар...

Империалистическэ дарлалтые хаяhан ба шэнэ ажабайдалые байгуулжа, өөрынгөө арадай республикые бэхижүүлжэ байhан агууехэ хитад арадай зохёохы ажал болбол эб найрамдалай ба демократиин лагериин бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ оруулалта болоно. Арадай демократиин оронууд ажалшад, хитад арад болбол советскэ арадтай хамта эб найрамдалай түлөө, дай үүдхэгшэ империалистнуудта эсэргүү тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ ябана. Бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн хадаа Кореядэ американска империализмын хэжэ байhан гэмтэ агрессидэ зэбүүрхэнэ, өөрынгөө ороной бэеэ дааха байдалые хамгаалжа байhан корейскэ арадай геройскэ тэмсэлые халуунаар дэмжэнэ.

Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын агууехэ хэрэгэй түлөө бүхы тэмсэлшэдэй hайн hанал бодолынь Ленин—Сталинай партиин Октябрьска Уряанууд дотор эли тодоор найруулагдан табяа:

—Эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын түлөө тэмсэгшэ бүхы арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ!

—Социализм амжалтатайгаар байгуулжа байгаа арадай демократиин оронуудай ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ!

—Өөрынгөө ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдал туйлаад, арадай-демократическа байгуулалтые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байгаа агууехэ хитад арадта ахадүүгэй амар мэндэ!

—Өөрынгөө ороной бэеэ дааха байдалые героическаар хамгаалжа байгаа корейскэ арадта ахадүүгэй амар мэндэ!

Эб найрамдалай ба демократиин лагериин шухала амжалтань хадаа нэгэ жэлэй саада тээ тогтоогдоhон Германска Демократическа Республикые бэхижүүлгэ болоно, тэрэниие тогтоолго, нүхэр Сталинай хэлэhэн ёhоор, Европын түүхэдэхи эрьелтын пункт мүн болоо. Германска Демократическа Республикала hаяхан болоhон сонгуулиин hунгалтануудта национальна фронт толотомо илалта туйлаа — сонгуулида хоёр миллионhоо дээшэ hунгагшад гэхэ гү, али голосованида хабаадагшадай 99,72 процентын единэ, демократическа, эб найрамдалда дуратай бэеэ даанhай Германиин түлөө тэмсэхэ өөhэдынгөө хүсэл зоригые мэдүүлээ.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Октябрьска Уряанууд ингэжэ хэлэгдэнэ:

—Германска Демократическа Республика мандаха болтогой! Единэ, бэеэ даанхай, демократическа, эб найрамдалда дуратай Германиин түлөө тэмсэгшэ, Германиин демократическа хүсэнүүдтэ амар мэндэ!

Дай үүдхэгшэ империалистнуудта эсэргүү, эб найрамдалай түлөө тэмсэл хадаа мүнөө хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үшөө үзэгдөөгүй ехэ дэлисэтэй болоо. Бүхы оронуудтахи hайн hаналай олон зуун миллион хүнүүдые нэгэдүүлдэг эб найрамдалай тала баригшадай хүсэн түгэлдэр эмхидэмэл фронт үдэр бүри ургажа ба бэхижэжэ байна. Эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай аша туhые ба hанал хүсэлые харуулдаг энэ хүдэлөөнэй дабагдашагүй бата хүсэниинь атомна зэбсэг хорихо тухай эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряае нэгэн hаналаар дэмжэhэн ябадалда эли тодоор харагдана.

Социалистическэ Эхэ оромнай эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй бүхэдэлхэйн армиие толгойлон ябана, эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай хүсэн түгэлдэр түшэг тулгуури мүн болоно гэжэ советскэ хүнүүд омогорхоно. Советскэ Союзай гадаадын сэсэн мэргэн сталинска политика бүхы үнэншэ хүнүүдэй hайшаал ба халуун дэмжэлгые туйлаа. Бата бүхэ эб найрамдалай түлөө тэмсэл соо эб найрамдалда дуратай арадуудай хани барисаан бэхижэнэ. Советскэ Союз өөрынгөө эрхэ сүлөөгэй болон ба национальна бэеэ дааха байдалай түлөө тэмсэгшэ колониальна ба бэеэ даанхайбэш оронуудай арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ хүргэнэ. 1950 оной ноябрьда болохо эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессдэ эдэбхитэй бэлэдхэл мүнөө ябажа байна. Манай партиин Уряагай зориг түгэс үгэнүүд иланган хүсэтэйгөөр зэдэлнэ:

—Бүхы оронуудай ажалшад! Шэнэ дай үүдхэгшэдэй гэмтэ муухай түсэбүүдые элирүүлэн, таhалдуулагты! Эб найрамдалай тала баригшадай хүсэн түгэс фронтые үргэдхэгты, бэхижүүлэгты! Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгые аршалан хамгаалая!

Советскэ гүрэн хадаа тогтожо байhан түрүүшынгээ үдэрhөө эхилээд арадуудай хоорондын эб найрамдалай ба хани барисаанай политикые хамгаална. Манай социалистическэ гүрэнэй түрүүшын уялгань нүхэр Сталинай үгэнүүд болонхой: «Бидэнэр эб найрамдалай түлөө тэмсэнэбди, эб найрамдалай хэрэгые хамгаалнабди». Амгалан зохёохы ажал эрхилжэ байhан советскэ арад өөрынгөө гүрэнэй хүсэ шадалые бэхижүүлнэ, Октябриин агууехэ туйлалтануудые хамгаалжа байhан Зэбсэгтэ Хүсэнүүд тухайдаа саг үргэлжэ hаналаа табина. — Манай Эхэ ороной амгалан ба аюулгүй байдалые сахижа байдаг Советскэ Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ алдар соло! — гэжэ советскэ арад нэгэн hаналтайгаар мэдүүлнэ.

Манай ороной ажалшад болбол Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ойе коммунистическэ байгуулалтадахи гайхамшагта амжалтануудаар угтажа байна. Большевистскэ партиин хүтэлбэри доро советскэ арад болбол нүхэр Сталинай научна ёhоор зохёоhон, коммунистическэ байгуулалтын программые тон ехэ зоригжолтойгоор бэелүүлжэ байна.

Волга ба Днепр дээрэхи гидростанцинуудые, Главна Туркменскэ, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудые бариха түсэбүүд сталинска гениин агууехэ байhаниие харуулна. Коммунизмын зэари ехэ барилгануудай эдэ түсэбүүд манай арадай шэнэ патриотическа дэбжэлтэ үүсхээ. Дайнай хойто тээхи табанжэлэй амгалан хүгжэлтэдөө Советскэ Союз болбол Ленин — Сталинай партиин хараалhан замаар урагшаа тон ехээр дабшаа. Хуби заяагаа өөрынгөө гарта абаhан ба коммунизмын hаруул байшан зохёожо байhан арадай ямар юумэ хэжэ шадаха байhаниие мүнөө бүгэдэ харана.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй Октябрьска Уряанууд болбол Эхэ оронойнгоо аша туhада, коммунизмын илалтын аша туhада шэнэ илалтануудай түлөө тэмсэлдэ ажалшадые элсүүлнэ:

— Советскэ Союзай хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци! Социалистическэ мурысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэгты! Арадай ажахын 1950 оной түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэгты! Советскэ Социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалые ажалай шэнэ баатаршалгануудаар бэхижүүлэгты!

—Советскэ Союзай ажалшад! Агууехэ барилгануудые — Куйбышевска, Сталинградска ба Каховско гидроэлектростанцинуудые, Главна Туркменскэ, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудые амжалтатайгаар бэелүүлэн, коммунизм байгуулха хэрэгтэ шэнэ оруулалта хэе!

Гүрэнэй единэ түсэбөөр хүтэлэгдэдэг манай арадай ажахы түргэн темпээр хүгжэнэ, тэрэ хадаа ургажа ба амжалта туйлажа байна. Арадай ажахын элдэб hалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаhан, ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй Уряанууд шэнэ амжалтануудай түлөө, промышленностиин ба транспортын шэнэ хүсэтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэлэй программа мүн. Үйлэдбэридэ наукын, техникын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые зоримгойгоор нэбтэрүүлхэ, ажалай бүтээсые эсэшэ сусашагүйгөөр дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үные доошолуулха ба шанарыень hайжаруулха, үйлэдбэридэ түрүү техникэ амжалтатайгаар нэбтэрүүлхэ ба культурые дээшэлүүлхэ, түүхэй эдүүдэй ба материалнуудай, түлишын ба электроэнергиин нарин шанга арбилалта хэхэ, доторой резервнүүдые гүйсэдөөр ашаглаха гээшэ промышленностиин элдэб hалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ байhан шухалын шухала зорилгонууд болоно.

Промышленностьтай хамта мүн социалистическэ хүдөө ажахы хүсэтэ дэбжэлтын замаар ябажа байна. Тэрэ хадаа энэ жэлдэ газартаряалангые ба ниитын малажалые хүгжөөлгэдөө ехэ амжалтануудые туйлаа, колхозно ба совхозно үйлэдбэриин угаа ехэ булюу хүсые үшөө дахин харуулаа. ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй Уряанууд оломиллион колхозно таряашадай сээжэ зүрхэндэ халуун дэмжэлгэ олохо гэбэл:

— Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Социалистическэ газартаряалан ба малажал хүгжөөлгөөр шэнэ амжалтануудые туйлагты! Хүн зондо хэрэгтэй эдеэ хоолой зүйлнүүдые, промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эдүүдые элбэг дэлбэг болгоё!

— Колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Хүдөө ажахын наукын туйлалтануудые ба колхозуудай, совхозуудай, МТС-үүдэй түрүү дүй дүршэлые колхозно ба совхозно үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты! Газартаряалангай ба малажалай түрүүшүүлэй зэргэнүүдые үргэдхэн олошоруулагты!

Ажалшадай ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэ тухай сталинска анхарал ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Уряанууд дотор харагдана. Арадай бүгэдэниитын ажана hайн байдал болбол социализмын хуули ёhо мүн. Арадай аша туhые юунhээшье дээрэ табидаг коммунистическэ партиин заабаринуудые манай гүрэнэй ба общественнэ бүхы эмхи зургаанууд өөhэдынгөө үдэр бүриин ажал-ябуулгада хүтэлбэри болгохо ёhотой.

Коммунизмын илалтын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлдэ идеологическа хүдэлмэри онсо ехэ удхашанартай. Манай байгуулалтын амжалтанууд, хэнэйшье мэдэхээр, оломиллион ниитын коммунистическэ оюун мэдэрэлhээ дулдыдана. Ленинизм — ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгын үндэhэ hуури мүн. Манай партиин угаа ехэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин ашаар советскэ арад эгээл түрүү үзэл бодолоор зэбсэглэгдэнхэй, манай орон дотор бүримүhэн арадай мэдэлдэ байдаг духовно культура элбэг дэлбэг болоно. Советскэ общество дотор түрүү наукын ба культурын hалбаран бадархын тулада бүхы условинууд байгуулагданхай.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Уряанууд манай интеллигенциие, бүхы советскэ хүнүүдые творческо ажалда зоригжуулна:

—Советскэ наукын хүдэлмэрилэгшэд! Шэнэ шэнжэлэлгэнүүдээр, нээлтэнүүдээр ба ухаалан зохёоhон зүйлнүүдээр манай Эхэ ороной наука болон техникые баяжуулагты! Наука үйлэдбэри хоёрой холбооe бэхижүүлэгты!

—Литературын, искусствын, кинематографиин хүдэлмэрилэгшэд! Өөhэдынгөө мэргэжэл шадабариин хэмжээе дээшэлүүлэгты, агууехэ советскэ арадта таараха үндэр дээдэ идеятэй уранhайханай шэнэ зохёолнуудые бии болгогты!

—Эрэгтэй ба эмэгтэй багшанар, арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд! hурагшадта наукын эшэ үндэhэнүүдые бата бэхеэр шудалуулан зэбсэглэгты! Манай залуушуулые советскэ патриотизмын үзэл бодолоор хүмүүжүүлэгты! Социалистическэ обществын культурна, эрдэмтэй гражданинуудые, коммунизмын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэдые бэлэдхэгты!

Бидэнэр Агууехэ Октябриин 33 жэлэй ойе тэмдэглэхэеэ байнабди. Гайхамшагта Октябрьска үдэрые тэмдэглэхэ бүридөө, манай Эхэ ороной ябажа гараhан алдарта замые харахадаа, советскэ арад агууехэ инаглалтайгаар, баяр баясхалантайгаар Ленин — Сталинай героическа партида хандана. Бүхэдэлхэйн-түүхэтэ амжалтануудаараа тэрэнэй асари ехэ тэмсэлдэ, тэрэнэй сэсэн мэргэн ба холо харадаг хүтэлбэридэ, коммунизмын хэрэгтэ тэрэнэй хизааргүй үнэн сэхэ байhанда манай Эхэ орон уялгатай. СССР-тэ социализмын илалта, манай Эхэ орониие хүсэн түгэлдэр социалистическэ держава болгоhон ябадал, советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэл, арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан—ленинизмын гайхамшагта ехэ илалта мүн. Сталинай гени советскэ арадые коммунизмын илалта тээшэ хүтэлжэ ябана.

Социалистическэ Эсэгэ оронойнай бүхы арадууд бүрин нэгэн hаналтайгаар иигэжэ юрөөнэ:

—Манай ороной арадуудай хани барисаанай ба алдар солын бата хэрэм—манай агууехэ советскэ Эхэ орон мандаха болтогой!

—Байлдаанууд соогуур хатуужаhан советскэ арадай авангард, манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ, большевигүүдэй агууехэ парти, Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!

—Ленинэй туг доро, Сталинай ударидалгаар—коммунизмын илалта тээшэ, урагшаа!

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Уряануудта столицын ажалшад ажалай шэнэ амжалтануудаар харюусана

Манай Эхэ ороной столицын ажалшад Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ойдо зорюулагдаhан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дүлэтэ Уряануудые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаба.

Предприятинуудай цехүүдтэ, эмхи зургаануудта, агитпунктнуудта ба hунгагшадай гэр байрануудта олон мянгаад агитаторнууд ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Уряануудые уншаhан ба Октябриин 33 жэлэй ой тухай, Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро туйлагдаhан Советскэ Союзай агууехэ амжалтанууд тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэhэн байна.

Партиин зоригжуулагша үгэ хадаа Москвагай хүдэлмэришэд, албахаагшад ба интеллигенциин творческо эршэ шадалай шэнэ дэбжэлтые үүсхэбэ.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Октябрьска Уряануудай үгэнүүдэй бэшээтэй улаан түгүүд Л. М. Кагановичын нэрэмжэтэ гүрэнэй нэгэдэхи подшипникова заводой олохон цехүүдтэ харагдана. Социалистическэ дээшэлүүлэгдэhэн шэнэ уялгануудые абаhан тухай плакадууд харагдана. Бага серинүүдэй № 1 цех соо хүдэлмэришэдэй суглаан боложо, тэрээн дээрэ Сталинска шангай лауреат нүхэр Крюков иигэжэ мэдүүлбэ:

—ВКП(б)-гэй Центральна Комитет ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхые ба тэрээгээрээ советскэ Эхэ ороной хүсэ шадал бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ нэмэри оруулхые уряална. Ороной автомобильна ба тракторна заводуудта зорюулагдаhан подшипнигуудые бидэнэр улам ехээр гаргахабди.

Эдэ үгэнүүдынь стахановска ажалаар баталагдаба. Нүхэр Крюковай хүтэлбэрилдэг коллектив октябриин 30-да халаанайнгаа даалгабари 180 процент дүүргэжэ, үнгэрhэн үдэрэйхиhөө 20 процент үлүү олон подшипнигуудые бүтээн гаргаба.

«Калибр» гэжэ стахановска заводой коллектив эдэ үдэрнүүдтэ шэн зоригтойгоор хүдэлмэринэ. ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Уряанууд ажалай шэнэ дэбжэлтэ үүсхэбэ. Стахановецууд-токарьнууд нүхэд Бойцов, Мартынов, Агейкин ба бусад нормоёо 250 ба тэрээнhээ дээшэ процентээр дүүргэнэ.

Кагановичын нэрэмжэтэ Люблинскэ механическа шудхалгын заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Уряануудые халуунаар дэмжэнэ. Октябриин урда тээхи вахтада жаргаад, энэ предприятиин коллектив жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ гэhэн уялга абаа.

—★—

СОВЕТСКЭ АРАДАЙ НЭГЭН hАНАЛТА ДУРА ЗОРИГ

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференциин дүнгүүдые манай үргэн Эхэ ороной нютаг бүхэндэ угаа ехэ эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэнэ. Түгэс хүсэтэ советскэ арад хадаа дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдалай түлөө өөрынгөө голосые шэнэ хүсөөр үргэнэ. Ажалшад хадаа эб найрамдалай агууехэ туг баригша нүхэр И. В. Сталинаар толгойлогдоhон Советскэ правительствын эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые халуунаар hайшаана.

Сталинай нэрэмжэтэ Ташкентскэ текстильнэ комбинадай 6000 гаран хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад конференциин делегат ээрэгшэ Максумовагай элидхэл соносохын тула суглаанда ерээ. Тэрэ иигэжэ хэлэбэ:

— Агууехэ ород арадай, Украинын, Белоруссиин, Узбекистанай ба манай Эхэ ороной ахадүү бусад республикануудай түлөөлэгшэд союзуудай байшангай Колонно зал соо суглараа. Тэдэнэр ондо ондоо газарнуудhаа ерэhэн болобошье, нэгэн юумэ тухай хэлээ гэбэл: советскэ хүнүүд дай хүсэнэгүй, эб найрамдалые бүхы хүсөөрөө хамгаална. Бүхы дэлхэйдэхи эб найрамдалай үнэн бата түшэг тулгуури — Советскэ Союзай хүсэ шадалые өөрынгөө ажалаар бэхижүүлхые советскэ хүн бүхэн оролдоно.

Калининай нэрэмжэтэ Ашхабадска шэлэй заводой коллективэй суглаан дээрэ керамическа цехын начальник нүхэр Мередов иигэжэ хэлэбэ:

— Дэлхэйн шэнэ дайе американо-английска агрессорнуудай бэлэдхэжэ байхада, хүсэндөө этигэдэг советскэ арад зохёон бүтээхэ амгалан ажал хэнэ. Манай шэн зоригто ажал хадаа бүхы дэлхэйдэхи эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй ниитэ хэрэгтэ эрхим нэмэри болохо байна.

«Куйбышевгидрострой» дээрэ олон хүнүүдэй суглаан болоо. Тэрээн дээрэ конференциин делегат шофер-стахановец И. И. Грунин үгэ хэлэбэ.

— Конференци дээрэ үгэ хэлэhэн бүхы делегадууд советскэ арад дай хүсэнэгүй гэжэ хэлээ. «Сталин» ба «Эб найрамдал» гэhэн хоёр үгэ конференци дээрэ таhаралтагүй соностобо. Агууехэ Сталинай хүтэлбэри доро советскэ хүнүүд коммунизмын асари ехэ барилгануудые эхилээ. Куйбышевска гидроэлектростанци байгуулха ябадалда хабаадажа байhандаа ехэ золтой байнабди. Эб найрамдалай түлөө, эб найрамдалда дуратай манай Эхэ ороной саашадаа сэсэглэн hалбархын түлөө сталинска агууехэ энэ барилга дээрэ эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилхэбди.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференциин дүнгүүдтэ зорюулагдаhан суглаанууд Казахстанда, Алтайска хизаарта, Ростовско, Тамбовско, Читын, Сталинградска, Ульяновска областьнуудта, ороной бусад городууд ба тосхонуудта болоо.

Дайе эб найрамдал илаха

АНДИЖАН (Узбекскэ ССР), октябриин 30. (ТАСС). Областиин хлопок таригшад хадаа Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ И. Бакировые эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференцидэ делегадаар эльгээhэн байна. Нүхэр Бакиров Москваhаа өөрынгөө түрэл Ярбаши нютагта бусажа ерээ. Эндэ тэрэниие hайн мэдээнүүд хүлеэжэ байба: колхознигуд түсэбhөө гадуур ехэ хлопок гүрэндөө тушааhан байба.

Конференциин дүнгүүдтэ зорюулагдаhан суглаан дээрэ нүхэр Бакиров эб найрамдалай хэрэг хамгаалхаар советскэ хүнүүдэй эрид шиидэнхэй байhан тухай делегадууд нэгэн hаналаар мэдүүлбэ гэжэ хэлэбэ.

Хүдөө ажахын энэ артелиин хлопок таригшад бүхы дэлхэйдэхи эб найрамдалай түшэг тулгуури— советскэ ороной хүсэ шадалые стахановска ажалаараа бэхижүүлхэ гэжэ шиидэбэ.

hайндэрые ажалай амжалтаар угтахань

Октябриин 33-дахи ойе Баргажанай аймагай түрүү колхозууд ажалай илалтаар угтахань. Олон колхозууд гүрэндэ таряа тушаалгаяа дүүргээд, үрhэнэй болон страховой фондынуудые хаажа эхилэнхэй. Зарим колхозууд үрhэ хаалгынгаа түсэб хүсэд дүүргэнхэй. Жэшээнь, Телятников-Уринска сомоной «Большевик» колхоз үрhэ хаажа дүүргэээ.

Кировэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Бубеев), Энгельсын нэрэмжэтэ колхозууд бүхы зүйлэй продуктаар гүрэнтээ болзорhоо урид тоосоhоц байна. Эдэ колхозуудай бүхы гэшүүд агууехэ hайндэрые ажалай амжалтануудаар угтахын түлөө эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

А. Бурдман.

ВЛКСМ-эй XXXII жэлэй ойн үдэртэ зорюулагдаhан вечер

Октябриин 28-да республиканска лекториин байшан соо Ленинско-Сталинска комсомолой XXXII жэлэй алдарта ойн үдэртэ зорюулагдаhан вечер болобо. Тэндэ ВЛКСМ-эй Городской райкомой секретарь нүхэр Раитин коммунизмын залуу байгуулагшадай—советскэ залуушуулай шэн зоригто тэмсэл, агууехэ хэрэг тухай элидхэл хээ.

Элидхэлэй hүүлээр концерт болоо. Удаань, вечертэ хабаадагшад бултааран хүл дээрээ бодожо, демократическа залуушуулай гимн дуулаа.

Ч. Санжиев.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРЬСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕВОЛЮЦИИН ТVVХЭТЭ УДХАШАНАР

Манай оронай хүдэлмэришэн ангиин үгытэй таряашадтай союзтайгаар большевистскэ партиин ударидалга доро, ажалшадай агуухэ вождьнор Ленин Сталин хоёрой хүтэлбэри доро ябажа, помещигууд **ба капиталистнуудай** засагые унагааһан ба советскэ засаг—хүдэлмэришэн ба таряашанай засаг тогтоһоноо хойшо 33 жэл болобо. Октябрьска революци манай оронной **арадуудай ажабайдалда** шэнэ, социалистическэ үе нээбэ.

Социалистическэ революциин түрүүшын дүрбэн жэлнүүдэй дүнгүүдые гаргаха зуураа, Ленин ингэжэ бэшээ һэн:

«...Советскэ гүрэн байгуулжа **эхилхэ,** бүхэдэлхэйн түүхэдэ энээгээрээ шэнэ үе, бүхы капиталистическэ оронуудтахи мүлжэгдэһэн ба хаа хаанагүй шэнэ байдал тээшэ, буржуазие илаха илалта тээшэ, пролетариадай диктатура тээшэ, хүн түрэлтэние капиталай дарлалтаһаа, империалистическэ дайнуудһаа абарха ябадал тээшэ зорижо ябаһан **шэнэ** ангиин зонхилон хүтэлбэрилгын үе **эхилхэ зол** хуби манда тудаһанда бидэнэр омогорхохо эрхэтэйбди, бидэнэр омогорхонобди» (Зохёолнууд, **том** XXVII, нюур 27).

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революци хадаа бүхэдэлхэйн түүхын шэнэ үе, капитализмын хүмэрин уналгын ба социализмын илан мандалгын үе нээгээ.

«Октябрьска революцие, — гэжэ нүхэр Сталин зааһан байна, — имагтал «национальна рамкануудтахи» революци гээшэ гэжэ болохогүй. **Тэрэ хадаа, нэн түрүүн, интернациональна, дэлхэйн удхашанартай революци мүн, юуб гэхэдэ тэрэ хадаа хуушан, капиталистическэ дэлхэйһээ шэнэ, социалистическэ дэлхэй тээшэ** хүн түрэлтэнэй бүхэдэлхэйн түүхэдэ болоһон үндэһэн **эрьелтэ болоо гэһэн удхатай»** (Зохёолнууд, том 10, нюур 239).

Түрүүшын бухы революцинуудһаа Октябрьска революциин гол илгаань ба тэрэнэй бүхэдэлхэйн-түүхэтэ **удхашанарынь** юуб гэхэдэ, Октябрьска революци хадаа мүлжэлгын нэгэ формые мүлжэлгын нүгөөдэ формоор, нэгэ бүлэг мүлжэгшэдые нүгөөдэ бүлэг мүлжэгшэдөөр һэлгэхэ гэһэн зорилго табяагүй, харин хүниие хүнэй мүлжэхэ али бүхы мүлжэлгые усадхаха, бүхы ба али бүхы мүлжэгшэдые үгы хэхэ гэһэн зорилго табиһан байна. Октябрьска революци болбол социалистическэ общество байгуулхын тула пролетариадай диктатура бэелүүлээ.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин болоһоной эсэстэ, дэлхэй хоёр лагерь—империализмын лагерь ба социализмын лагерь боложо хаха һүрэһэн байна. Нүхэр Сталинай хэлэдэг ёһоор, эдэ хоёр лагерьнуудай хоорондохи тэмсэл хадаа мүнөө сагай бүхы байдалай гол юумэнь болоно.

Октябрьска революциин 33-дахи жэлэй ойе Советскэ Союзай ба бүхы оронуудай ажалшад, нэгэ талаһаа, социализмын ба демократиин лагериин асари ехэ ургалтын оршон байдалда ба, нүгөө талаһаа, капиталистическэ системын улам бүри үмхирэлгын ба хосорон уналгын оршон байдалда угтажа байна.

* * *

Октябрьска революциин ашаар бии болгогдоһон советскэ социалистическэ байгуулалта сүлөөлэгдэһэн арадта түгэлдэр ба диилдэшэгүй ехэ хүсэ үгөө.

Октябрьска революци болбол **эгээн түрүүшээр пролетариадай диктатура тогтоожо, шэнэ түхэлэй гүрэн байгуулаа, демократиин шэнэ, дээдэ формо—ажалшадай депутадуудай Соведүүдые бии болгоо.** Советскэ засаг хадаа пролетариадай диктатурын эгээл һайн формонь мүн. Советскэ засаг хадаа ородой хүдэлмэришэн ангиин революционно тэмсэлэй тон баян дүй дүршэлһөө бии болоо, тэрэ хадаа интернациональна шэнжэ шанартай юм. Соведүүд хадаа бүхы оронуудай ажалшадта пролетарска засагай эрхим жэшээ болоно, энэ жэшээ социализмые эгээл амжалтатайгаар ба үрэ ехэтэйгээр байгуулха арга олгоно.

Большевистскэ партиин ударидалгаар манай ороной ажалшад гайхамшаг ехэ түүхэтэ шэнэдхэн байгуулга бэелүүлээ, социалистическэ общество байгуулаа.

Хаанта Россиһаа манда үлэһэн, экономическа ба культурна гээгдэлдэ үзэгдөөгүй богонихон болзор соо эсэс табигдаа. Ороной социалистическэ индустриализациин ба хүдөө ажахые коллективизацилгын эсэстэ СССР хадаа хүсэн түгэс индустриально-колхозно социалистическэ гүрэн болоо.

Манай орон дотор мүлжэгшэ ангинууд сүм усадхагдаа. Советскэ общество болбол ажалшадай — хүдэлмэришэн, таряашан ба советскэ, арадай интеллигенциин хани харилсаанай жэшээ, үнэхөөрөө бүгэдэарадай, социалистическэ демократиин—дээдэ түхэлэй демократиин һалбаран бадарһанай жэшээ мүн. Советскэ Союз дотор кризисүүдһээ ба хүдэлмэригүйдэлгэһөө сүлөө, ажалшадай материальна ба культурна тэниглэн байдалай хэлбэришэгүй дэбжэлтэ хангадаг общественнэ байгуулалта бии болгогдонхой. Арадай социалистическэ ажахынь түсэбэй ёһоор ажалшадай аша туһада хүгжэдэг.

Манай орон дотор арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай ба харилсан туһалалсалгын үндэһэ һуури дээрэ дэлхэй дээрэ эгээл бата бэхи гүрэнэй байгуулалта бии болгогдонхой. Советскэ Союз дотор национальна асуудал ба арадуудай хоорондоо харилсан ажаллалгын проблемэ хүн түрэлтэнэй түүхэдэ эгээл түрүүшынхеэ марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури дээрэ хүсэд дүүрэн шиидхэгдээ.

Агуухэород арадай һайн һаналай туһаламжын ашаар манай ороной урдань дарлагдажа байһан нацанууд политическэ, ажахын ба культурна талаараа үзэгдөөгүй ехээр һалбаран бадаралга туйлаа. СССР дотор шэнэ, социалистическэ нацанууд байгуулагдан бэхижээ. Советскэ Союз болбол хүн түрэлтэндэ арадуудай ахадүүгэй хани барисаанай агуухэ жэшээ болоно.

Культурна революцие партиин бэелүүлһэнэй эсэстэ, манай орон дотор олониитэ арадай культурна хэмжээ хизааргүй ехээр ургаа. СССР дотор шэнэ, советскэ арадай интеллигенци бии болгогдоо. СССР дотор коммунизм байгуулгын агуу ехэ хэрэгтэ алба хэжэ байгаа, дэлхэй дээрэ эгээл түрүү наука, литература ба искусство һалбаран бадаржа байна.

Советскэ арадай түүхэтэ илалтанууд агуухэ Сталинска Конституци дотор батадхагданхай. Мүнөө советскэ арад большевистскэ партиин ударидалгаар, нүхэр Сталинай сэсэмэргэн заабарие бэелүүлэн, коммунистическэ общество байгуулгын тон ехэ хүдэлмэри хэжэ байна.

«Капиталистнууд ба помещигүүдгүйгөөр ажаһуужа, ажал хүдэлмэри хэжэ болохо байна, пролетариат хадаа **буржуазигүйгөөр** ба буржуазида **эсэргүүгээр** ороноо амжалтатайгаар хүтэлбэрилжэ **шадаха,** тэрэ хадаа **буржуазигүйгөөр** ба буржуазида **эсэргүүгээр** промышленностие амжалтатайгаар байгуулжа **шадаха** байна, тэрэ хадаа **буржуазигүйгөөр** ба буржуазида **эсэргүүгээр** арадай бүхы ажахые амжалтатайгаар хүтэлбэрилжэ **шадаха** байна, тэрэ хадаа капиталистическэ хүреэлэлгын байбашье, социализм амжалтатайгаар байгуулжа **шадаха байна»** гэжэ Советскэ Союзай жэшээ дээрэһээ бүхы ороной ажалшад харана. (**И. Сталин.** Зохёолнууд, том 10, нюурнууд 241—242).

* * *

Октябрьска революци болбол дэлхэйн түүхын бүхы ябасада хүсэ ехэтэ нүлөө үзүүлээ, революционно хүдэлөөнэй шэнэ үе, империализмын оронуудта пролетарска революцинуудай үе нээгээ.

Октябрьска революцяар байгуулагдаһан Советскэ гүрэн болбол Центральна ба Зүүн-Урда Европын арадуудые фашистска дарлалтаһаа сүлөөлхэ ябадалда ехэхэн үүргэ дүүргээ. Советскэ Союзай һайн һаналай туһаламжада түшэглэн, арадай демократиин оронууд социализмын замда ороо. Арадай демократиин оронуудта гүрэнэй засаг хадаа пролетариадай диктатурын үүргэ бэелүүлнэ. Эдэ оронуудай ажалшад манай орон дотор социализм байгуулгын айхабтар баян дүй дүршэлые ашаглан, шэнэ, социалистическэ байдал байгуулна.

Дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөн айхабтар ехээр ургаа. «Октябрьска революцие,—гэжэ нүхэр Сталин зааһан байна,—имагтал экономическа ба общественно-политическэ харилсаануудай талаар болоһон революци мүн гэжэ тоолоожо болохогүй... Октябрьска революци хадаа марксизмын туг доро, пролетариадай диктатурын туг доро, империализмын ба пролетарска революцинуудай үеын марксизм бологшо ленинизмын туг доро бии болоһон ба бэхижэһэн байна. Тиимэһээ тэрэ хадаа реформизмые марксизмын илаһан илалтые, социал-демократизмые ленинизмын илаһан илалтые, II Интернационалые III Интернационалай илаһан **илалтые гэршэлнэ»** (Зохёолнууд, том 10, нюур 248).

Октябрьска революци болбол социал-реформизмда үхэлэй шанга сохилто хэһэн, социал-демократие капитализмын түшэг тулгуури **гээшэ,** хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ буржуазин агентура гээшэ гэжэ элишэлэн сохиһон ба революци дотор пролетариадай вождьнь имагтал шэнэ **түхэлэй** парти, марксизм-ленинизмын парти байжа шадаха юм гэжэ бодото хэрэг дээрэ харуулһан байна.

Октябрьска революциин һүүлээр капиталистическэ оронуудтахи үргэн олониитэ пролетариат хадаа оппортунизм уруу сүм ороһон II Интернационалай партинуудһаа холодоһон ба коммунистическэ партинуудые тойрон нигтаар жагсажа эхилһэн байна.

Мүнөө үедэ коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинууд хүдэлмэришэн ангиин эгээл ниитын ба хүндэтэй партинууд мүн. Тэдэнэй хүсэниинь ба нэрэ хүндэнь дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлдэ илангаяа ургаа. Хэрбээ 20—25 жэлнүүдэй саада тээ хилын саанахи коммунистическэ партинуудай зэргэнүүдтэ табан зуун мянга шахуу хүнүүд тоологдодог байгаа һаа, мүнөө хилын саанахи коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай зэргэнүүдтэ 20 миллион шахуу хүнүүд тоологдоно. «Коммунистнуудай нүлөөгэй ургалта,—гэжэ нүхэр Сталин заана,—миинтэ ушар гэжэ тоолоожо болохогүй. Тэрэ хадаа гүйсэд хуулита ёһоной үзэгдэл мүн. Коммунистнуудай нүлөөн юундэ ургааб гэбэл, Европодо фашизмын эзэрхэжэ байһан хүшэр хүндэ жэлнүүдтэ коммунистнууд болбол фашистска гуримда эсэргүү, арадуудай эрхэ сүлөөгэй түлөө найдамтай, эрэлхэг зоригтой, шэн габьяатай тэмсэлшэд байгаа» («Правда», 1946 оной мартын 14).

Октябрьска революци хадаа империализмые өөрынь центртэ һуларуулхаһаа гадна, мүн колониальна ба бэеэ даанхайбэшэ оронуудта империализмын эзэрхэлгые һуларуулаа. Октябрьска революци хадаа империалистическэ дарлалтаһаа сүлөөрхэ эгээл зүб замые эдэ оронуудай арадуудта заажа үгөө, дарлагдаһан арадууд болбол имагтал пролетариадтай союзтайгаар, пролетариадай хүтэлбэри доро ябажа, национализмын туг доро бэшэ, харин интернационализмын туг доро ябажа, империализмын дарлалтые өөрһөө хаяжа шадаха байна гэжэ Россин арадуудай жэшээ дээрэ харуулаа.

«...Октябрьска революци хадаа шэнэ үе, дэлхэйн **дарлагдаһан оронуудта** пролетариадай **союзтайгаар,** пролетариадай **хүтэлбэри доро бэелүүлэгдэжэ байгаа колониальна** революцинуудай үе **нээгээ»** (И. Сталин, Зохёолнууд, том 10, нюур 243).

Англо-американска империалистнуудай ба хархис гоминдановска бүлэг дээрмэшэдэй эзэрхэлгые 475 миллион хүн зонтой айхабтар ехэ орон дотор унагааһан агуухэ хитад арадай революци хадаа Октябрьска революциин һүүлдэ дэлхэйн империализмда хэһэн тон ехэ сохилто болоно. Энэ революци хадаа Хитадай хүдэлмэришэн ангиин ба тэрээнэй алдарта коммунистическэ партиин ударидалга доро бэелүүлэгдэһэн байна. Хитадай хуби заяанда Октябрьска революциин үзүүлһэн нүлөөе харуулха зуураа, Хитадай коммунистическэ партиин вождь Мао Цзе-дун ингэжэ бэшэһэн байна:

«Октябрьска революциин орудийна залпнууд марксизм-ленинизмые бидэндэ асараа. Октябрьска революци хадаа дэлхэйн ба Хитадай прогрессивнэ элементнүүдтэ оронойнгоо хуби заяае тодорхойлхын ба өөһэдынгөө проблемэнүүдые шэнээр хаража үзэхын тула пролетарска үзэл бодол хэрэглэхэдэнь туһалаа. Ородуудай замаар ябаха гэһэн тиимэ тобшолол гараһан байна».

Саашань: «Хэрбээ Советскэ Союзай байгаагүй һаа, хэрбээ дэлхэйн хоёрдохи антифашистска дайнда туйлагдаһан илалтын байгаагүй һаа, хэрбээ—энэнь бидэндэ онсо шухала—японско империализмын үй бута сохигдоогүй һаа, хэрбээ Европодо шэнэ демократиин оронуудай бии болоогүй һаа, хэрбээ Зүүн зүгэй дарлагдаһан оронуудтахи хурсадажа байгаа тэмсэлэй үгы байгаа һаа, хэрбээ зонхилоогшо хархис бүлэг дээрмэшэдтэ эсэргүү арад олониитын тэмсэл Холбоото Штадуудта, Англида, Францида, Германида, Италида, Японидо ба капиталистическэ бусад оронуудта үгы байгаа һаань, **хэрбээ эдэ бүхы** факторнуудай **үгы байгаа һаа,** уласхоорондын **хархис хүсэнүүдэй добтолон түрилгэнь мүнөөнэйхидэ орходоо нилээд хүсэтэй байха байһаниинь лабтай.** Тиимэ эрхэ байдалда бидэнэр илалта туйлажа шадаха байгаа аалди? Үгы, шадахагүй байгаабди. **Мүн тэрэшэлэн илалта** туйлаһанайнгаа һүүлдэ тэрэнээ бэхижүүлхэ аргагүй байгаа» (Мао Цзе-дун. «Арадай демократиин диктатура тухай». Госполитиздат, 1949, нюурнууд 5 ба 9).

Зориг ехэтэ корейскэ арад өөрынгөө эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө, американска империалистнуудта ба тэдэнэй туһамаршадта эсэргүү героическа тэмсэл хэжэ байна. Бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн хадаа единэ, бэеэ даанхай, демократическа Кореяе байгуулхын түлөө тэмсэһэн олон жэлэйнгээ тэмсэлые амжалтатайгаар дүүргэхыень корейскэ арадта хүсэнэ.

Колониальна ба бэеэ даанхайбэшэ бүхы оронуудта национально-сүлөөлэлгын хүдэлөөн нилээд ургаа. Дарлагдаһан арадуудай тэмсэл болбол коммунистическэ авангардаараа толгойлуулжа ябаһан, пролетариадай хүтэлбэрилхэ үүргэ доро дэлгэрнэ. Вьетнамай, Бирмын, Индонезиин ба Малайяын арадууд болбол харин империалистнуудай ба «национальна» буржуазин болон помещигүүдэй дундаһаа гараһан тэдэнэй туһамаршадай дарлалтада эсэргүү **зэбсэгтэ тэмсэл хэжэ байна. Индиин арадуудай революционно хүдэлөөн шангадана.**

1949 оной октябрьда Германска демократическа республикын бии бололго хадаа империализмда эсэргүү хэгдэһэн шанга сохилто болоно. Германска демократическа республикын хүн зон хадаа немецкэ империализмда ба милитаризмда хэтэдэнь эсэс табиха гэһэн, единэ, бэеэ даанхай, демократическа, эб найрамдалда дуратай германска гүрэн байгуулха гэһэн эрмэлзэлгэдээ нэгэн һаналтай байһаниинь 1950 оной октябриин 15-да республика дотор болоһон һунгалтанууд харуулаа.

Европын ба Азиин 800 миллион үлүүтэй хүч зон Октябрьска революциин туг доро, марксизм-ленинизмын туг доро шиидхэхы илалтануудые туйлаад, шэнэ байдал байгуулжа байна. Капиталистическэ оронуудтахи олон зуун миллион ажалшад, бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы хубинуудтахи колониальна ба бэеэ даагаагүй арадууд өөһэдыгөө сүлөөлхын түлөө марксизм-ленинизмын туг доро тэмсэнэ.

Октябрьска революци хадаа дэлхэйн капитализмда бүхыдэнь үхэлэй шанга сохилто хээд, капитализмые усадхаха зам бүхы оронуудай арадуудта заажа үгөө.

Агуухэ Октябриин идеянууд оршожо, илан мандажа байна.

* * *

«...Экономическа талаараа үгытэй ядуу ба политическэ талаараа эрьюу тэнэг хуушан обществоһоо тад ондоо шэнэ общество бии боложо байна, тэрэнэй уласхоорондын принципынь — **эб найрамдал** болохо байна, юуб гэхэдэ, арад бүхэндэ нэгэл эзэн—**ажал бии болохо байна!»**—гэжэ Маркс уридшалан бэшэһэн байгаа. Тиимэ общество манай орон дотор Октябрьска революцяар түрүүшынхеэ бии болгогдоһон байна. Советскэ засаг бии болоһонойнгоо түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн, арадуудай хоорондохи эб найрамдалай түлөө тэмсэлые өөрынгөө гадаадын политикын принцип болгоһон байха юм. Советскэ гүрэнэй түрүүшын декредүүдэй нэгэниинь эб найрамдал тухай декрет байгаа. Тэрээнһээ хойшо манай орон хадаа арадуудай хоорондохи эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө хэлбэришэгүй тэмсэлшэ болоһон байна.

Дайн сэрэг хүсэжэ байдаг ангинууд Советскэ Союз дотор үгы. Олонациональна манай орон дотор бүхы арадуud ажана амгалан байдал тээшэ, ажана амгалан хүгжэлтэ тээшэ эрмэлзэдэг. Эб найрамдалда дуратай Советскэ правительствын политика хадаа манай ороной бүхы ажалшадай ба бүхы нацануудай политика мүн.

Эб найрамдалай хэрэгтэ үнэн сэхэ байдаг, бүхы арадуудай национальна бэеэ даанхай ба эрхэ сүлөөтэй байхын түлөө тэмсэдэг туладань Советскэ Союзые бүхы оронуудай ажалшад дуралдаг ба хүндэлдэг байна.

Советскэ Союз хадаа дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлнүүдтэ фашизмда эсэргүү хэһэн баатарлиг **тэмсэлээрээ арадуудай эб найрамдалай ба эрхэ сүлөөгэй** хэрэгтэ агуухэ түүхэтэ оруулалта хээ. Советскэ **арми болбол Европын арадуудые фашистска богоолшолгоһоо сүлөөлөө, дэлхэйн бүхы арадуудые фашистска богоолшолгын аюулһаа абараа. Гитлеровскэ Германие ба империалистическэ Японие үй бута сохихо ябадалда шиидхэхы үүргэ** бэелүүлһэн манай Эхэ орон хадаа Зүүн ба Зүүн-Урда Европын оронуудта, Хитадта ба Хойто Корейдэ арадай революциин илаха хэрэгтэ хүсэн түгэс дэмжэлгэ үзүүлээ.

Эдэ бүгэдэ хадаа манай Эхэ ороной уласхоорондын нэрэ хүндые улам бэхижүүлээ, батадхаа. Илаһан социализмын орон тушаа галзуугаар зэбүүрхэн американо-английска империалистнууд ба тэдэнэй сателлидүүд дэлхэйн шэнэ дай үүдхэхые һэдэжэ байна. Зүгөөр, СССР-тэ дуратай байһан бүхы дэлхэйн олониитэ арадуудай дура зоригые һуларуулха тэдэнэр хүсэгүйл. Нүхэр Сталинай тэмдэглэһэн ёһоор, манай ороной улам ургажа байгаа нэрэ хүндэнь капитализмда хүдэлмэришэн ангиин зэбүүрхэлээр ба капитализмһаа тэрэнэй сүлөөрхэ гэһэн эрмэлзэлгээр, империализмын бии болгодог дайн сэрэгтэ олониитэ арадай зэбүүрхэлээр, империализмын дарлалтада эсэргүү бэеэ даагаагүй оронуудай ба колонинуудай дарлагдаһан олониитэ зоной зэбүүрхэлээр тайлбарилагдана. Капиталистическэ оронуудай ажалшад капитализмые унагааһан ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө хэлбэришэгүйгөөр тэмсэжэ байһан засаг хадань Советскэ засагые һайшаана.

Үхэжэ байгаа капитализмые зайлашагүй хосоролгоһоонь ямаршье хүсэн абаржа шадахагүй. Капитализмын ниитэ кризис болбол капиталистическэ системые һуларуулжа байгаа зүршэлдөөнүүдыень улам бүри хурсадхана. Империалистнуудай үүдхэһэн, дэлхэйн хоёрдохи дайн хадаа капитализмые улам һуларуулаа, социализмые улам хүсэтэй болгоо. Уласхоорондын аренэ дээрэхи хүсэнүүдэй хэмжээнь социализмын аша туһада эрид хубилаа.

Империализмын лагерьта эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагерь хадаа Советскэ Союзаар толгойлогдон, арадуудай эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө болон бата бэхи ба үни удаан **байха эб найрамдалай түлөө** тэмсэнэ. Мүнөө демократическа лагериин хүсэнүүдынь империализмын хүсэнүүдтэ орходоо хэмжээгүй ехэ байна. Юуб гэхэдэ, хүн түрэлтэнэй нэлэнхы олонхинь демократическа лагериин талада байна. **Түүхэдэ түрүүшынхеэ байгуулагдаһан, эб найрамдалай тала баригшадай уласхоорондын фронт бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы хубинуудтахи олон зуун миллион хүнүүдые нэгэдүүлнэ. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрилжэ ябаһан хүдэлмэришэн анги хаа хаанагүй байна. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгресстэ бэлэдхэхэ бэлэдхэл бүхы оронуудта тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр ябажа байна.**

Коммунистическэ партинууд болбол эб найрамдалай тала баригшадай хүсэнүүдые эмхидхэн жагсаана, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе хахалжа байгаа баруунай социалистнуудта эсэргүү эбсэшэгүй тэмсэл хэнэ. Баруунай социалистнууд болбол англо-американска шэнэ дай үүдхэгшэдтэ алба хэнэ. Хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлэй түлөө тэмсэлэй амжалта хадаа дай һүжэрөөгшэдэй хорото түсэбүүдые таһалдуулхын тула, эб найрамдалые бэхижүүлхын тула мүнөө шиидхэхы удхашанартай байна.

23 жэлэй саада тээ нүхэр Сталинай бэшэһэн үгэнүүд мүнөө тон эли тодоор дуулдана гэбэл: «Хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэхи социал-демократизмда эсэс табингүйгөөр, капитализмда эсэс табижа болошогүй». (Зохёолнууд 10, нюур 250).

Коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй парти болбол империализмын баруунай-социалистическэ агентнүүдые ба шэнэ дай үүдхэгшэдэй туһамаршадые, мүн эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлшэдэй зэргэнүүдтэ хахарал хэхын тула империалистнуудаар ашаглагдажа байһан Тито-Ранковичын фашистско-гестаповска бүлэг дээрмэшэдые хайра гамгүйгөөр элишэлэн сохихо ябадалые өөрынгөө тон шухала зорилго мүн гэжэ тоолоно.

Бүхэдэлхэйн арадуудта хай[...] һан Советскэ Союзай тубшэн [...] этигэл түгэс голос бүхы дэлх[эйн] дээрэ соностоно. Советскэ дипл[о]мадууд хадаа американска агре[с]сорнуудай сэрэгэй түсэбүүдые Н[и]гэдэмэл Нацануудай Организаци[ин] трибуна дээрэһээ элишэлэн [со]хино, эб найрамдалые ба ул[ас]хоорондын аюулгүй байдал[ые] бэхижүүлхэ ябадалда зорюулагд[а]һан Советскэ Союзай дурадх[а]нуудые аршалан хамгаална.

Дэлхэйн шэнэ дайнай туһал[а]жаар түүхын ябасые гэдэргэ эрьюулхые һэдэһэн һал[...] гэнүүдынь империалистнууд[ай] һайн юумэ юушье асархагүй. Хэрбээ империалистнууд шэ[нэ] дай үүдхээ һаа, эб найрамдал[да] дуратай арадуудай зүгһөө бүгэдэ[...] ниитын эсэргүүсэлгэтэй зайла[ша]гүй ушарха байна. Тэрэ эсэргү[ү]сэлтэнь урдынхида адли али нэ[...] агрессивнэ гүрэние диилдэлга[...] миин асархагүй, харин дэлх[эйн] империализмын бүхы систем[ые] усадхаха ябадалда хүргэхэ бай[на].

* * *

Сэрэгэй бюджедүүдые үзэгд[өө]гүй ехэ хэмжээгээр империалис[т]нуудай ехэ болгожо байхада[...] буу зэбсэгүүдые гаргаха ябада[...] тэдэнэй түргэдхэжэ, олони[...] ажалшадай ажамидаралай [...] жэээ доошолуулжа байхада[...] Советскэ Союз дотор асари [...] түсэбүүд зохёогдоно, байгаал[...] шэнэдхэн хубилгаха, экономи[...] ба культурые хүсэ ехэтэйгээр [...] шадань дэбжүүлхэ талаар, асар[...] ехэ хүдэлмэринүүд бэелүүлэгд[...] байна. Дайнай хойтохи таб[...] жэлые амжалтатайгаар дүүргэ[...] байха зуураа, советскэ [...] гайхамшаг ехэ шэнэ бари[...] хэжэ эхилбэ, өөрынгөө агуухэ [...] зорилго тээшэ—коммунизм тэ[...] найдамтайгаар дабшажа ябана.

СССР-эй промышленность [...] бол дайнай урда тээхи хэмжэ[...] нэгэ хахад шахуу үлүүлээ. Соци[а]листическэ хүдөө ажахы болбо[л] дайнай урда тээхи туйлалтануу[д...] мүн үлүүлээ. Дайнай хойто[хи] табанжэлэй дүрбэ хахад [...] соо арадай ажабайдалай [...]териальна хэмжээнь хоёр [...] шахуу дээшэлээ. Советскэ [...] дотор ажалшадта жэл бүри [...]рын олон шэнэ гэрнүүд, һургу[у]линууд, культурно-гэгээрэлэй эм[...] зургаанууд баригдана, культу[рын] байшангууд, санаторинууд [...] амаралтын гэрнүүд бодхоогдо[но]. Манай городууд ба тосхонуу[д] улам гоё һайхан болоно. Соци[а]листическэ культура хурдан [...]гэнөөр һалбаран бадаржа бай[на]. Советскэ эрдэмтэд, уранзох[ёол]шод, искусствын хүдэлмэрилэгш[эд] шэнэ шэнэ гайхамшаг амжал[та]нуудые туйлана.

Советскэ арад болбол Волга [...] Днепр дээрэхи асари ехэ электр[о]станцинуудай, Главна Туркмен[ска] каналай, Урда-Украинска [ба] Хойто-Крымскэ каналнуудай ба[ри]лга тухай СССР-эй Министр[нүү]дэй Соведэй түүхэтэ тогтоолнуу[д]ые өөрынгөө социалистическ[э] Эхэ орондо омогорхолтойгоор [ба] баяртайгаар, большевистскэ па[р]тида, өөрынгөө хүндэтэ багша [...] хэр Сталинда халуун дуратайга[а]р угтан абаба. Коммунизмын аса[ри] ехэ эдэ барилгануудые бэелүү[...] манай ороной шухалын шуха[л] районуудай шэнжэ шарайе ш[э]нэдхэн хубилгаха, манай общес[т]вын үйлэдбэрилгын хүсэнүү[д...] хүгжэлтые улам хурдадха[...] советскэ гүрэнэй хүсэ шадал[ые] улам бэхижүүлхэ, арадай мат[е]риальна тэниглэн байдалые т[...] ехээр һайжаруулха байна.

Ахадүүгэй хани барисаа[...] советскэ общественнэ морально-политическэ нэгэдэлээр ба зори[...] бадаруулагша советскэ патриот[из]маар нэгэн нигта болгогдон жа[...]саһан, СССР-эй арадууд өөрынг[өө] ерээдүй тээшэ этигэлтэйгээр б[...] зоримгойгоор харана, юуб гэхэ[дэ] хэрэгые хайшань ба хайшан гэ[жэ] хүтэлхые ходоодо мэдэдэг, Лени[н]—Сталинай агуухэ партиин хү[...] тэлбэреэр тэдэнэр өөрынгөө хуби заяае, өөрынгөө түүхые ушар ё[...] мэдэжэ зохёон байгуулна.

Өөһэдыгөө сүлөөлхын түлө[ө] тэмсэлдэнь дарлагдаһан бүх[ы] хүн түрэлтэнэй замые гэрэлтүүлэ[...] империалистическэ дарлалтые б[а] реакцие илаха илалтадань оло[н] миллион ажалшадай зүрхэндэ эт[и]гэл найдабари бадаруулан, ар[а]дуулай эрхэ сүлөөгэй ба зол жа[р]галай түлөө, ажалшадай ахад[үү]гэй хани барисаанай түлөө, ком[му]низмын түлөө героическа тэ[м]сэлдэ олон зүүгаад миллион ажал[ш]адые өөрынгөө жэшээгээр зори[г]жуулан, манай социалистическ[э] Эсэгэ орон гэрэлтэ һайхан ма[я]шэнгеэр дэлхэй дээрэ толо[...] байна.

А. НАБАТЧИКОВ.

Нютагай Советүүдтэ hунгаха hунгалтануудта бэлэдхэл

Иволгын аймагай партийна активай суглаан

Октябриин 27-до Иволгын ай... партийна активай суглаан ...бо. Ажалшадай депутадуу... нютагай Советүүдтэ hунгаха ...галтануудта бэлэдхэл болон ...ниие үнгэргэлгэ ба аймагай ...тийна организациин зорилго ...ай ВКП(б)-гэй айкомой секре... нүхэр Д. Цырендоржиев ...хэл хэбэ.

...алшадай депутадуудай ню... Советүүдтэ hунгаха hунгал...удай бэлэдхэл бүхы советскэ ...дэй, тэрэ тоодо манай айма... ажалшадай политическэ ба ...дбэриин туйлай ехэ дэбжэл... оршоё байдалда үнгэржэ ...,—гэжэ нүхэр Цырендоржиев ...хэлэйнгээ эхиндэ тэмдэглэ... —СССР-эй арадай ажахые hэр... бодхоохо ба хүгжөөхэ табан...эй түсэбые болзорhоонь урид ...тэхын түлөө нүхэр Сталинай ...мбэрээр советскэ арад ехэ ...эл оролдолготойгоор ажалла...

...ашань элидхэлшэ хадаа ню... Советүүдтэ hунгаха hун...нууд тухай РСФСР-эй ба ...АССР-эй Верховно Советүү... Президиумэй Указуудай гара...аа хойшо hунгалтануудта ...дхэхэ талаар аймагай пар...а организациин хэhэн хүдэл... тухай тогтон хэлэhэн байна. ...нөө үедэ аймаг дотор 472 аги...торнууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй ...иинь коммунистнууд, 91-...ь комсомолецууд. 20 ...пунктнууд түхеэрэгдэжэ бай... Партийна эхин организаци...дта агитколлективүүд байгуу...анхай. Тэдэнэр хадаа Улаан ... ба клубуудаа уран гоёор ...уулан шэмэглэhэн ба арад ...ой дунда ойлгууламжын хү...эри үргэнөөр ябуулжа оро... байха юм.

...улэй үедэ аймаг дотор hун...адта зорюулжа 12 лекци ба ...элнүүд хэгдээ. Агитколлекти...эй хүдэлмэри нилээд hайжар... ба агитационно-ниитын хүдэл...ин идейнэ хэмжээн шууд дээ...hэн байна. Хэдэн олон партий...организацинууд хүн зоной дунда ...лагдаха партийно-политическэ ...лмэрие hайжаруулжа байна. «Кожевник» гэжэ олзоборилгын ...лиин партийна организаци ...ретариинь нүхэр Хамагашкее... hунгалтануудта бэлэдхэлэй ...лмэрие эмхитэйгээр эхилээ. ...ь 14 агитаторнуудhаа бүридэ... агитколлектив хүдэлмэрилнэ. ...таторнуудынь өөhэдтөө даал...hан участогуудтаа хэдэн ... гаража, 4—5 хөөрэлдөөнүү... үнгэргөө. Тус участо... hунгагшад Сталинска Консти...ин принципүүдые ба hунгал...ууд тухай Дүримые шудалhан ... юм. Мүн агитационно хү...эридэ комсомолецууд ба пар-тийнабэшэ эдэбхитэд үргэнөөр хабаадуулагдана.

Тэрэшэлэн «Красный Октябрь», Сталинай нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай партийна организацинууд муу бэшээр хүдэлмэрилнэ.

hунгалтанууд тухай Дүримтэй зохилдуулан hунгуулиин округуудые байгуулха хүдэлмэри аймаг дотор дүүргэгдээ. Аймагай Советтэ hунгаха hунгалтануудай hунгуулиин 25 округууд, сельскэ ба сомоной советүүдтэ hунгаха hунгалтануудай hунгуулиин 160 округууд ба хамтадаа hунгуулиин 20 участогууд аймагай территори дээрэ байгуулагдаа.

Саашадаа нүхэр Цырендоржиев hунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ үзэгдэжэ байhан дутуу дунданууд ба партийна организацинуудай практическа зорилгонууд тухай тогтоhон байна.

Элидхэл тушаа хамта 18 хүн үгэ хэлээ. Элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд хадаа дутуу дунданууд тухай гол түлэб хэлэhэн байха юм. «Коминтерн», «3-я Пятилетка», Ждановай нэрэмжэтэ, «Первое Мая» колхозуудай партийна эхин организацинууд hунгагшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрие үшөө hулаар ябуулжа байна гэhэн шүүмжэлэл хэгдэhэн байна. Эдэ колхозуудта hунгалтанууд тухай Дүримтэй hунгагшад танилсуулагдаагүй, агитпунктнууд түхеэрэгдөөгүй ба харуулан ойлгуулха агитаци эмхидхэгдээгүй байха юм.

Аймагай партийна эхин организацинууд ба бүхы коммунистнууд hунгалтануудые амжалтатайгаар үнгэргэхэ ябадалые хангахын тулада, — гэжэ нүхэр Цыжибон хэлэбэ, — тон ехэ хүдэлмэри ябуулха ёhотой. Теэд зарим партийна организацинуудай секретарьнууд энээниие ойлгоногүй. Гильбэрын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Бальчинов агитационно хүдэлмэри hайнаар ябуулагдажа байhан хэбэртэйгээр эндэ үгэ хэлэбэ. Үнэндөө тиимэ бэшэ байха юм. Би энэ колхозой бүхы бригада ба гүүртэнүүд дээгүүр ябааб. Теэд зарим колхознигууд hунгалтануудай болохо үдэрыешье мэдэхэгүй байха юм. Агитационно ойлгууламжын хүдэлмэридэ нүхэр Бальчиновай иимээр хандажа байhаниинь тэрэнэй харюусалгагүй ябадалаар лэ тайлбарилагдана. Мүн Кировэй ба Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудта hунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ хэгдэхэ агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үшөө hулаар эмхидхэгдэнхэй.

—Нютагай Советүүдтэ hунгаха hунгалтануудта бэлэдхэл, — гэжэ нүхэр Гладких (райвоенком) хэлэбэ, — hунгагшадай политическэ ба үйлэдбэриин эдэбхиие улам дээшэлүүлээ. Тиимэhээ ажалшадай энэ эдэбхиие зүбөөр хэрэглэхэ ба тэрэниие ажахын зорилгонуудые дүүргэхэ ябадалда шэглүүлхэ шухала. Гэхэ зуура, зарим партийна организацинуудта агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ажахын зорилгонуудые шиидхэхэ ябадалтай холбогдоногүй. Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо ажалай жаяг заршам тон доодо хэмжээндэ байдаг ба бригадирнуудынь колхознигуудай ажал хүдэлмэрие hулаар эмхидхэлэг байха юм. Эндэ зарим колхознигуудай хагда сабшажа байхада, тон hайн hолоомо михиинэ поли дээрэhээ суглуулжа абтаадүй, үригдэжэ байдаг. Мүн гэртээ ажал хэнгүй hуудаг колхознигууд олон. Саашань нүхэр Гладких аймагай центртэ ба зарим тосхонуудта харуулан ойлгуулха агитациин үшөө hулаар табигдаhан тухай тогтоhон байха юм.

ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Шайдуров үгэ хэлэжэ, hунгалтануудта бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ аймагай комсомольско организацинуудай эдэбхитэйгээр хабаадажа байhан тухай тогтобо. Комсомольско организаци бүхэндэ суглаан үнгэргэгдэжэ, нютагай Советүүдтэ hунгаха hунгалтануудта бэлэдхэхэ ба тэрэниие үнгэргэхэ тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. 100 шахуу комсомолецууд агитаторнуудаар хүдэлмэрилнэ. Комсомольско организацинууд hунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаг болоо. Комсомолецууд ба залуушуул hунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсонхой. Аймагай пишекомбинадай комсомолецууд социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, үдэрэйнгөө даалгабаринуудые 150—160 процент дүүргэнэ. Саянтын МТС-эй комсомолецууд 1951 оной январиин 1 хүрэтэр тракторнуудые заhабарилха жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ уялга абаа гэжэ нүхэр Шайдуров тэмдэглээ.

Удаань партийна эхин организацинуудай секретарьнууд нүхэд Гаськов, Тогочиев ба бусад hунгалтануудта бэлэдхэлэй хүдэлмэрие ямараар ябуулжа байhан тухайгаа хэлэhэн байнад. Аймагай партийна активай суглаан хадаа агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрие улам hайжаруулжа, ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ hунгаха hунгалтануудта бэлэдхэлэй ба тэрэниие үнгэргэлгын амжалтануудые хангаха ябадалые хараалhан дэлгэрэнгы шиидхэбэри абаhан байна.

Парторганизацинуудай секретарьнуудай семинар

...йто-Байгалай аймагай центр Нижне-Ангарскда партийна ... организацинуудай секре...нуудай семинар hаяхан үн...дэбэ. Энэ семинар дээрэ ...тийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэринүүдэй асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ асуудалаар ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Кожевин дэлгэрэнгы элидхэл хэhэн байна. Предприятинуудай ба эмхи зургаануудай партийна эхин организацинуудай секретарьнууд партийна хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые халан абалсаа.

И. Решетников.

Хэлхээ холбооной Управлениин радиомастерскойн заhабарилагша комсомолец А. Сорокин, автогаражай слесарь П. Гончарук ба хүгжэмэй мастерскойн мастер И. Трифонов гэгшэд түмэр замай № 65 басагадай hургуулидахи hунгуулиин участогые түхеэрэлгэдэ туhалха гэжэ шиидэhэн байна. Зураг дээрэ: залуу hунгагшад А. Сорокин, П. Гончарук, И. Трифонов гэгшэд тус hунгуулиин участогта табигдаха репродукторнуудые шалгажа ба заhабарилжа байна.

М. Минеевэй фото.

Түрүү зэргэдэ

Улан-Удэ городой Пригороднэ районой 18-дахи агитпункт (даагшань Михаил Гладков) район соогоо түрүү зэргэдэ ябана. Тус агитпункт шэгнүүр заhадаг заводой, «Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артелиин, Бурмонторгын Пригороднэ райондохи отделениин ба Заготживсырьёгой конторын партийна организацинуудаар байгуулагдаа, hунгуулиин литература ба газетэ, журнал гэхэ мэтын шухала зүйлнүүдээр хангагданхай.

Эндэ хүдэлмэришэд ба албахаагшад ажалайнгаа hүүлээр олоороо сугларжа газетэ, журнал уншадаг, hунгалтанууд тухай Дүримтэй танилсадаг ба элдэб асуудалнуудаар агитаторнуудай хөөрөөнүүдые шагнадаг байха юм.

Октябриин 25-да шэгнүүр заhадаг заводой директор нүхэр Федорченко Агууехэ Октябриин 33-дахи жэлэй ойе ба нютагай Советүүдтэ hунгаха hунгалтануудай үдэрые ажалай амжалтануудаар угтаха тухай хөөрэлдөө үнгэргөө.

Энэ агитпунктда советскэ hунгуулиин системэ тухай, уласхоорондын байдал тухай хөөрэлдөөнүүд 3 дахин хэгдэhэн байна.

Тус агитпункт байгуулhан партийна организацинуудта хамтадаа 45 агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр өөhэдынгөө участогуудта гаража, hунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Агитаторнууд Горбунова, Хамушкина, Васильева гэгшэд участогуудтаа хэнhээшье оло дахин ошожо, hонирхоhон асуудалнуудаарнь hунгагшадтай хөөрэлдөөнүүдые тодо hонороор үнгэргэдэг, тиимэhээ тэдэнэй дунда хүндэтэй болонхой.

Б. Мунгунов.

Түрүү хүнүүдээ дэбжүүлбэ

Потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой клуб соо Бурмонкоопсоюзай коллективэй хүдэлмэришэд ба албахаагшад нютагай Советүүдтэ hунгаха hунгалтануудай hунгуулиин № 13 Участково комиссиин составта өөhэдынгөө түлөөлэгшэдые дэбжүүлхын тулада олоороо суглараба.

Тус коллективэй месткомой түрүүлэгшэ нүхэр Иванов суглаа нээхэ зуураа, Ленин — Сталинай партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ хүнүүдые hунгуулиин Участково комиссиин составта дэбжүүлхэ ёhотойбди гэбэ.

Нүхэр Тютькин түрүүлжэ үгэ абаад, hунгуулиин комиссиин составта нүхэр Иван Константинович Зубковой кандидатурые дэбжүүлбэ. Нүхэр Зубков халаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадаhан, Берлин дээрэ дайшалхы замаа дүүргэhэн байна. Тэрэнэй үбсүүе дүрбэн орденууд ба медальнууд шэмэглэнэ.

Нүхэр Тютькинэй дурадхалые нүхэр Оленников ба бусад халуунаар дэмжэhэн байха юм.

Удаань нүхэр Проценко үгэ абажа, үгытэй бурядай бүлэдэ түрэhэн Татьяна Сандаковна Галсановае hунгуулиин Участково комиссиин составта дэбжүүлээ. Нүхэр Галсанова болбол Бурмонкоопсоюзай шалгалтын комиссиин түрүүлэгшээр хүдэлмэрилхэ зуураа өөрынгөө уялгада үнэн сэхээр хандана. Нүхэр Галсановагай кандидатурые комсомольско организациин секретариин орлогшо нүхэр Будрина халуунаар дэмжээ. Нүхэр Галсанова hунгуулиин Участково комиссиин составта нэгэн hаналаар дэбжүүлэгдээ.

Хүндэтэ найдабари

Энэ оной октябриин 30-най үдэр «Бурмонголлес» трестын коллективэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзна хамтын суглаан үнгэргэгдөө. Энэ суглаан дээрэ hунгуулиин Участково комиссиин составта кандидадуудые дэбжүүлгэ болоhон байна.

Нүхэр Макаровагай дурадхалаар hунгуулиин № 6 Участково комиссиин составта кандидадуудаар трестын хуушанай хүдэлмэрилэгшэд нүхэд А. Заусаева ба О. Татаринова гэгшэд нэгэн hаналаар дэбжүүлэгдэбэ.

Үгэ хэлэhэн нүхэдүүд hунгуулиин Участково комиссиин составта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэhэн А. И. Заусаева ба О. В. Татаринова гэгшэдэй хүдэлмэридөө үнэн шударгыгаар хандадаг ба коллективэйнгээ ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаг, коллективэйнгээ гэшүүдэй этигэл найдабариие хүндэтэйгөөр дүүргэжэ шадаха байhан тухайнь хэлэбэ.

Д. Очиржапов.

Колхознигуудай эдэбхи

Нютагай Советүүдтэ hунгаха hунгалтануудта бэлэдхэлтэй дашарамдуулан манай колхознигуудай политическэ ба ажалай эдэбхи угаа ехээр дээшэлбэ. Тэдэнэр Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ эли тодо уялгануудые абаhан байна. Жэшээнь, үбэлжэлгын бэлэдхэлые октябриин 15 болотор сүм дүүргэхэбди гэжэ колхознигууднай мэдүүлhэн байха юм. Тиин абаhан уялгануудаа тэдэнэр нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна.

100 толгой үхэрэй, 200 толгой адуунай ба 800 толгой хониной байха байранууд шэнээр баригдаба. Гадна хуушан байранууд сүм заhабарилагдаа.

Энэ жэлдэ колхознигуудай гэр байранууд нилээд hайжаруулагдаа. Гурбан бүлэнэртэ шэнэ гэрнүүд баригдаа, 8 колхознигуудай хуушан гэрнүүд hэльбэгдэн табигдаа.

Колхозоймнай ажалда механизмууд нэбтэрүүлэгдэжэ эхилбэ. Энэ жэлдэ 25 мориной хүсэтэй локомобиль табяабди. Энээнэй хүсөөр механизированнэ пилорама хүдэлнэ. Мүн өөрын тээрмэтэй ба электростанцитай болонхойбди. Мүнөө колхознигуудай гэрнүүд соо электрын лампочканууд носожо байдаг.

hунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ манай партийна организаци колхознигуудай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэрие үндэр хэмжээндэ ябуулхын түлөө бүхы хүсэеэ табиhан байна. Мүнөө 14 агитаторнууд үдэр бүри өөhэдынгөө участогуудта гаража, агитационно хүдэлмэри ябуулна. Агитаторнууднай олонхинь коммунистнууд ба комсомолецууд.

Иигэжэ Агууехэ Октябриин hайндэрые ажалай амжалтаар угтахамнай.

Д. Доржиев, Хэжэнгын аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь.

Агитаторнуудай семинар

Мухаршэбэрэй аймагай центрын культурын байшан соо агитаторнуудай ээлжээтэ семинар үнгэргэгдэбэ. Агитпунктые даагша нүхэр М. Елаев тус семинарые хүтэлбэрилөө.

Энэ семинар дээрэ уласхоорондын байдал тухай элидхэл хэгдэhэн ба агитаторнууд хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые халан абалсаhан байха юм.

Тэрэнэй hүүлээр агитпунктые даагша нүхэр Елаев үгэ хэлэжэ, агитационно хүдэлмэриин эрхим жэшээнүүдые харуулhан ба мүн энэ хүдэлмэриин дутуу дундануудые тэмдэглэhэн байна.

...ветскэ демократи—дээдэ түхэлэй демократи

...ажалшадай депутадуудай нюта... Советүүдтэ hунгаха hунгалта...а бэлэдхэлэй кампани манай ... орон дотор үргэнөөр дэлгэ...

...оветскэ арад хадаа морально-...тическэ нэгэдэлээ, манай оро... арадуудай хани барисаае, со... патриотизмые бүхы дэлхэйн ... үшөө дахин харуулха бай...

...ажалшадай депутадуудай нюта... Советүүдтэ hунгаха hунгалта... хадаа советскэ демократиин ... түхэлэй демократи байhые ... дахин харуулха байна. Бур...а демократиhаа советскэ де...кратиин тад ондоо, булюу hайн ...е юун харуулнаб гэхэдэ, со... демократи, советскэ бай...лта хадаа манай ороной ...дые ямаршье мүлжэлгэhөө ...р сүлөөлhэн, гүрэнэй хүтэл...дэ бүхы ажалшадай олоо... хабаадаха принцип тогтооhон, ...альна дарлалтын бүхы фор...дые ба расова илгаае усад..., советскэ обществын мо...-политическэ ба идейнэ нэ...е байгуулhан байна, манай ... бүхы арадуудай дунда ... ба культурын туйлалтануу...тизэгыгөөр нэбтэрүүлжэ бай...

...ай орон 200 миллион хүн ... 18 наhа гүйсэhэн бүхы ...анинууд, тайлбарилан хэлэ...10 миллион үлүүтэй хүн СССР-эй Верховно Советэй hунгалтануудта хабаадаhан байна. Эрдэм hургуулиин ба зөөри шадалай цензые хамаархангүйгөөр, национальна илгаа ба шажан шүтэлгэ хамаархангүйгөөр эдэнэр ороноо хүтэлэлгэдэ хабаададаг, hунгаха ба hунгагдаха эрхэтэй байдаг.

Капиталистическэ оронуудта энээн шэнги байжа шадахагүй. Буржуазна байгуулалтын ба буржуазна демократиин, эды тэды хүнүүдэй «демократиин» эрхэ байдалда арад зон оронойнгоо политическэ байдалда, гүрэнэй хүтэлбэридэ бодотоор хабаадажа шадахагүй байна. «Пролетарска демократи хадаа буржуазна ямаршье демократиhаа миллион дахин демократична; советскэ засаг хадаа эгээл демократическа буржуазна республикаhаа миллион дахин демократична»,—гэжэ В. И. Ленин тэмдэглэhэн байна. (В. И. Ленин, Зохёолнууд. Том XXIII, нюур 350).

Ленинэй эдэ заабаринуудай тон үнэн зүб байhые капиталистическэ оронуудай политическэ байдалай жэшээнүүдээр бидэ баталан харуулжа шадаха байнабди.

Жэшээлхэдэ, Британска империин 547 миллион хүнүүдэй 499 миллиониинь гүрэнэй хүтэлбэриhөө бүримүhэн зайлуулагдажа, английска парламентда—общинануудай палатада гү, али лорднуудай палатада түлөөлэгдөөгүй, өөрынгөө ороной хуулинуудые зохёолгодо хабаададаггүй байха юм.

Америкын Холбоото Штадуудта хэдэн миллион негрнүүд зүбхэн лэ хара шарайтай дээрэhээ hунгалтануудта хабаадалгаhаа огто зайлуулагданхай, олон тоото hунгагшад зөөри шадалай ба эрдэм hургуулиин цензээр hунгуулиингаа эрхэ хаhагдадаг, олон тоото американска гражданинууд түбхинэhэн hууриин гү, али политическэ бодомжоор hунгуулиингаа эрхэнүүдые хаhагдадаг юм.

Эдэ бүгэдэ хадаа Америка, Англи ба бусад оронуудай мүлжэгшэ ангинуудай ашаг туhын тулада хэгдэнэ.

Мүнөөнэй империалистическэ ба агрессивнэ Америкэдэ ороноо фашизацилга ба милитаризацилга боложо байна. Энэнь эрхэ сүлөөдэ дуратай корейскэ арадта американска империалистнууд ба агрессорнүүдэй харатай муухайгаар добтолон ороhонhоо хойшо, бүри шангадаhан байха юм.

Энээниие юун харуулнаб гэхэдэ, антиамериканска ажал-ябуулгые мүрдэхэ федеральна бюро гэдэг американска фашистско-гестаповска организацида США-гэй 100 миллион үлүүтэй хүн хүсөөр оруулагдажа, өөhэдынгөө хурганнуудай сараае үгэhэн байна. Хурганайнгаа сараануудые үгэhэн гражданинууд хадаа коммунистнууд бэшэбди, коммунизмтай hаналаа нэгэдэдэггүйбди гэжэ американска фашистнуудые найдуулhан байха юм. Хурганайнгаа сараае үгэхые хүсөөгүйшэд американска правительствые дайраба гэжэ гэмнэгдээд, түрмэдэ хаагдадаг байна.

Орон дотор Ку-клукс-клан гэжэ фашистска организациин гэм зэмэгүй хүнүүдые элитээр хюдажа зобоожо байхадань, Америкын зонхилхы нюурнуудай, тэрэ тоодо 1922 онhоо хойшо дурсагдаhан фашистска организациин гэшүүн ябаhан президент Трумэнай иимэ гестаповска организацинуудые элитээр дэмжэжэ байхадань мүнөөнэй Америкэдэ американска пропагандистнууд демократическа сүлөөнүүд тухай юу хэлэжэ шадаха гээшэб?

Эгээл иимэhээ, корейскэ арадта эсэргүү дайнда американска агрессорнүүдэй диилдэhэн ябадалтай дарамдуулан, американска зарим журналистнууд хадаа американецууд—дэлхэй дээрэхи эрхим наца бэшэ, харин жаяг заршамгүй ба залихайрhан наца гэжэ сэхэ бэшэдэг болоhон байна.

Общественнэ ажабайдалые бодотоор демократизацилха зорилгые зүбхэн лэ манай ороной социалистическэ общественнэ байгуулалта бэелүүлжэ шадаhан байна. Буржуазна обществын, буржуазна демократиин хэзээдэшье шиидхэжэ шадахагүй юумые советскэ демократи амжалтатайгаар бэелүүлжэ, буржуазна парламентаризмда орходоо булюу hайнаа, политическэ организациин бүри хүгжэнги ба үлүү hайн формо болоhон дээдэ түхэлэй демократи байhаваа баталан харуулба.

Советскэ демократи хадаа социализмhаа коммунизмда шата дамжан орохо бүхы материальна ба духовно баялигуудые хүдэлмэришэн, таряашан ба ажалша интеллигенциин хамтадаа байгуулха ябадалда хүргэhэн байна.

Манай ороной арад политическэ ажабайдалда ба ороной хүтэлбэридэ шиидхэхы шанартайгаар хабаадалсана. Советскэ демократиин үндэhэн илгаа юуб гэхэдэ, манай арад гүрэнөө өөhэдөө хүтэлбэрилнэ, ажабайдалаа өөhэдөө зохёоно, тиигэжэ манай ороной бүхы гражданинууд «гүрэнэй демократическа хүтэлэлгэдэ сагүргэлжэ ба зайлашагүйгөөр, тиихэдэ шиидхэхы шанартайгаар» хабаадуулагдана гэhэн Ленинэй заабариие бодото хэрэг дээрэ бэелүүлнэ. (В. И. Ленин. Зохёолнууд. Том XXIV, нюур 13).

Эдэ бүгэдэ юун дээрэhээ бэелүүлэгдэхэ аргатай болооб гэхэдэ, Советскэ Союз хадаа хүдэлмэришэн ба таряашанай социалистическэ гүрэн мүн болоно. Тэрэнэй политическэ үндэhэ hууринь—ажалшадай депутадуудай Советүүд, экономическа үндэhэ hууринь —ажахын социалистическэ системэ ба үйлэдбэриин зэбсэг хэрэгсэлэй социалистическэ зөөри байха юм.

Советскэ демократи хадаа нацанууд хоорондын проблемые шиидхээ. Октябрьска революциин болоhоной hүүлээр СССР-эй бүхы нацанууд үзэгдөөгүй хурдан темпээр хүгжэhэн ба агууехэ ород нацын туhаламжаар социалистическэ нацанууд бии болоhон байна. Энэ хадаа советскэ байгуулалтын онсо ехэ түүхэтэ амжалта мүн болоно. Энээнэй ашаар советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэл байгуулагдаа. Энэ хадаа советскэ демократиин асари ехэ туйлалта ба Советскэ Союзай бүхы общественнэ хүгжэлтын үндэр дээдэ үрэ дүн мүн болоно.

Советскэ демократиин амжалтанууд хадаа Ленин—Сталинай партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэриин үрэ дүн, большевистскэ партиин зоригжуулхы ба эмхидхэхы ажал-ябуулгын үрэ дүн, ленинско-сталинска национальна политикын үрэ дүн мүн болоно.

Гүрэниие хүтэлбэрилхэ талаар, СССР-эй гражданинуудай политическэ эдэбхитэй ажал-ябуулга Сталинска Конституцяар хангагдана. Сталинска Конституци хадаа манай ороной бүхы гражданинуудта сүлөөтэй, тэгшэ ба сэхэ hунгуулиин эрхын үндэhэ бэримталан нюуса ёhоор голосовалха, оронойнгоо ажабайдалда өөhэдынгөө бүхы эдэбхиие гаргаха эрхэ олгоно. Манай ороной түрүүшын Конституциие сэгнэхэдээ Ленин иигэжэ хэлээ hэн: «Советскэ Конституциин үгэhэн юумые, 200 жэлэй турша соо нэгэшье гүрэн үгэжэ шадаагүй». (В. И. Ленин. Зохёолнууд. Том XXV, нюур 144).

П. ХАДАЛОВ.

Кабанска ондатрова промхозой ангуушан П. Перевозников ондатра барпха түсэбөө 160 процент дүүргээ. Зураг дээрэ: нүхэр П. Перевозников ондатрын арһануудые тушааажа байна. **М. Минеевэй** фото.

Лекцинүүд олоор уншагдана

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Бурят-Монголдохи отделениин 21 лекторинууд республикын предприятинууд, колхозууд болон эмхи зургаануудаар хүдэлмэрилнэ. Тус обществын 452 бодото гэшүүд ба 220 мүрысэгшэ—гэшүүдынь мүнөө жэлэй 9 һарын туршада мянга гаран лекци уншаһан байна. Тэдэ лекцинүүдые 25.863 хүн шагнаба.

Мүнөө нютагай Соведүүдтэ һунгааха һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ тус обществын гэшүүд 525 лекци бэлдээд, уншажа захалаа. Һунгуулиин кампаниин үедэ Улан-Удэ городто 2 лектори, аймагай центрнүүдтэ нэгэ-нэгэ лектори нэмээгдэжэ нээгдэхээр хараалагдана.

Гадна, 11 аймагуудта, Городок городто тус обществын отделенинүүд, 12 аймагуудта ба Бабушкин городто—группанууд шэнээр эмхидхэгдэхэ, хоёр группанууд отделенинүүд болгогдохо байна.

83 миллион хахад түхэриг түлэгдэбэ

Олон хүүгэдтэй ба ганса бэе эхэнүүдтэ мүнгэн тэдхэмжэ үгэхэ тухай 1944 оной июлиин 8-да правительствын Указай гараһанһаа хойшо 83 миллион хахад шахуу түхэриг мүнгэн тэдхэмжэ манай республикын олон хүүгэдтэй ба ганса бэе эхэнүүд абаа. Тэдхэмжэдэ үгтэдэг мүнгэнэй хэмжээ жэл бүри ургана. Жэшээлхэдэ, 1948 ондо олон хүүгэдтэй ба ганса бэе эхэнүүдтэ 12 миллион шахуу түхэриг түлэгдэһэн байгаа һаа, 1949 ондо 16 миллионһоо дээшэ түхэриг түлэгдэһэн байна.

Заочнигуудай тоо улам олошорно

Ажаллажа байгаад ВУЗ-уудта заочноор һурагшадай тоо республика дотор жэлһээ жэлдэ олошорно. Гансахан Бурят-Монголой Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа ба багшанарай институтда мүнөө жэлдэ 959 хүн заочноор һуралсана. Тэдэнэрэй 683-ниинь багшанар. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо, мүнөө жэлдэ заочнигуудай тоо 200 гаран хүнөөр олошороо.

300 гаран значкистнууд

Яруунын аймагай физкультура ба спортын комитет (түрүүлэгшэнь нүхэр Осипов) зунай спортивна сезониие амжалтатайгаар үнгэргэжэ, 320 значкистнуудые бэлэдхэһэн байна. Тэдэнэрэй 220 хүниинь «ГТО» значёк, 100 хүниинь «БГТО» значёк абаха эрхэтэй болоһон байна.

Мүнөө тус комитет үбэлэй спортивна сезониие үшөө һайнаар үнгэргэхын тула бэлэдхэл хэжэ байна.

Т. Сараева.

Эд бараан—аймагуудта

Бурмонкоопсоюзай район хоорондын база һайндэрэй урда тээхи худалдаа наймаанда гаргаха эд бараа элбэг дэлбэгээр абажа байна. Эдэнь аймагуудта эльгээгдэжэ эхилэнхэй. Һаяхан 15 тонно колбаса, 20 тонно маргарин, мүн загаһан, консервэ болон эдеэ хоолой бусад зүйлнүүд, элдэб янзын эд бараан аймагуудта эльгээгдэһэн байна.

Д. Колмаков.

СОВЕТСКО-НОРВЕЖСКЭ ХИЛЫН ЖУРАМ ТУХАЙ, ХИЛЭ ДЭЭРЭХИ КОНФЛИКТНУУДЫЕ БА ИНЦИДЕНТНҮҮДЫЕ ШИИДХЭХЭ ГУРИМ ТУХАЙ СОВЕТСКО-НОРВЕЖСКЭ ДОГОВОРОЙ РАТИФИКАЦИОННО ГРАМОТАНУУДЫЕ АБАЛСАЛГА

Советскэ-норвежскэ хилын журам тухай, хилэ дээрэхи конфликтнуудые ба инцидентнүүдые шиидхэхэ гурим тухай Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительствын ба Норвежскэ Королевскэ Правительствын хоорондо 1949 оной декабриин 29-дэ, Ослодо баталагдаһан ба 1950 оной октябриин 23-да СССР-эй Верховно Соведэй Президиумээр, 1950 оной июниин 30-да Норвегиин королёор ратификацилагдаһан Договорой ратификационно грамотануудые 1950 оной октябриин 30-да Москвада СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо В. А. Зорин, Норвегиһээ СССР-тэ байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол К. Я. Хельгебю гэгшэд абалсаба.

Ратификационно грамотануудые абалсаха үедэнь: Советскэ талаһаа—СССР-эй МИД-эй харюусалгата сотруднигууд П. Д. Орлов, И. В. Маевский, М. А. Буев, норвежскэ талаһаа—посольствын советник Х. Акре хабаадаба.

Английска эхэнэрнүүдэй делегациин гэшүүн СССР-эй ажабайдал тухай үгэ хэлэбэ

ЛОНДОН, октябриин 28. (ТАСС). СССР-тэ ерээд ошоһон английска эхэнэрнүүдэй делегациин гэшүүн госпожа Макдональд гэгшэ радиогоор үгэ хэлэжэ, Советскэ Союздахи ажабайдал тухай өөрынгөө һанаһан юумые хөөрэбэ. Госпожа Макдональд хадаа Глазгогой профсоюзуудай соведэй гүйсэдкомой гэшүүн ба Баруун Шотландиин худалдаа наймаа хубаарилгын хүдэлмэришэдэй национальна профсоюзай эдэбхитэ гэшүүн мүн.

Московско магазинуудта товарнуудай угаа элбэг байһан тухай тэрэ хэлэбэ. СССР-тэ хүдэлмэришэдэй байдал таһаралтагүйгөөр һайжарна гэжэ Макдональд тэмдэглэбэ. Советскэ арад эб найрамдалые үнэн сэдьхэлһээ хүсэнэ гэжэ тэмдэглээ.

«Манай ошоһон ябадал хадаа Советскэ Союзай ба Англиин арадуудай хоорондоо дүтэ болохо ябадалда туһалха, эдэ хоёр оронуудай ба бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада эб найрамдал сахиха хэрэгтэ туһалха бэзэ гэжэ найданаб». — гэжэ Макдональд мэдүүлээ.

Хитадай арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лай Трюгве Лидэ телеграмма эльгээбэ

ПЕКИН, октябриин 28. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, октябриин 7 ба 14-дэ американска сэрэгэй самолёдууд Шаньдун провинциин территоридо орожо, тагнуул хэһэн ба эрьеын дэргэдэ Хитадай загаһа барилгын судные буудаһан байна.

Октябриин 28-да Хитадай арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лай ООН-эй Генеральна Ассамблейн 5-дахи сессиин түрүүлэгшэ Энтезамда ба Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэ Остиндо дамжуулан үгэхын тула ООН-эй генеральна секретарь Трюгве Лидэ иимэ удхатай телеграмма эльгээгээ гэбэл:

Зүүн Хитадай сэрэгэй-захиргаанай комитедэй мэдээсэһэнэй ёһоор, американска сэрэгэй самолёт октябриин 7-ной 13 час 30 минутада Циндаоһоо хойшоо 100 мильдэ байдаг Чэншаньтоугай зүүн хойто талаар ниидэжэ, энэ районуудые буудаһан, тэрэнэй һүүлээр 13 час 50 минутада Шидао дээрэ, 14 час 30 минутада Чэншаньтоу, Вэйхайвей дээрэ, 16 час 00 минутада Фушань дээрэ тагнуул хэһэн байна.

Октябриин 14-нэй 10 час 00 минутада американска сэрэгэй нүгөө нэгэн самолёт далайн олзоборилгын продуктнуудай Яньтайска компаниин загаһа барилгын судные Шаньдун провинциин эрьеын дэргэдэ буудаба.

Тагнуул хэхэ ба буудаха зорилгоор Хитадай агаарай хилэнүүдые американска сэрэгэй самолёдуудай нэгэтэ бэшэ дабаһан ба Хитадай загаһа барилгын суднода добтолһон баримта хадаа американска правительство Хитадай территори — Тайваниие эзэмдэхэ ба Зүүн-Хойто Хитадай агаарай хилэнүүдые дабаха зэргээр өөрынгөө хорото ябуулганuудые Хитадай эрье шадарай районуудта дэлгэрүүлнэ гэжэ харуулна. Хитад арад энээниие ямаршье ушарта тэсэхэгүй. Американска сэрэгэй самолёдуудай хэһэн агрессиин иимэ актнуудта эсэргүү эрид протестые Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительствын нэрэһээ би энээгээр мэдүүлнэб, Хитадай территори — Тайван дээрэ ба Хитадай хүршэ орондо — Кореядэ агресси хэһэн американска зэбсэгтэ хүсэнүүдые гаргаха ба Холбоото Штадуудай агрессизнэ эдэ ябуулгануудые зогсоохо талаар эрид хэмжээнүүдые ООН-эй Аюулгүйн Соведэй абахые эрижэ, тус гэмнэлгые Нэгэдэмэл Нацанuудай Организацида дахинаа оруулнаб. Эдэ хэмжээнүүдэй дары абтахань тон шухала байна.

ООН-эй секретариадай мэдээсэл

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 28. (ТАСС). ООН-эй секретариат хадаа ООН-дэхи СССР-эй түлөөлэгшэ Малигай октябриин 26-най бэшэг толилбо. Тэрээн соонь, Тяньшуй городой (Хитадай арадай республика) арадай түлөөлэгшэдэй конференциһээ абтаһан телеграмма тухай хэлэгдэнэ. «Хитадай территориие буудаха ба бомбодохо ябадалые, — американска зэрлиг аашануудые, тэрэшэлэн Тайванда ба Кореядэ эсэргүү зэбсэгтэ агрессиие зогсоохын тула хэмжээнүүдые Аюулгүйн Соведэй дары абахые Тяньшуй городой бүхы хүн зон эринэ» гэжэ телеграмма соонь хэлэгдэнэ.

Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэдэ ООН-дэхи СССР-эй түлөөлэгшэ Малигай октябриин 21-дэ эльгээһэн бэшэгые ООН-эй секретариат толилбо, тэрээн соонь Японидо һуудаг тайванска 40 мянган хитадуудай эльгээһэн гүйлтэ бэшэг тухай хэлэгдэнэ. Тэдэнэр хадаа Тайванай статус тухай асуудалые США-гэй үргэхэ гэһэн һэдэлгые буруушаана.

Секретариат хадаа ООН-эй генеральна секретарьта адресовалагдаһан ООН-дэхи СССР-эй түлөөлэгшэ Малигай октябриин 21-эй бэшэгые тэрэшэлэн толилоо, тэрээн соонь юристнүүд-демокрадуудай уласхоорондын ассоциациин голландска отделениин мэдүүлгэ тухай хэлэгдэнэ. Кореядэхи ба Формозодохи США-гэй сэрэгэй интервенци хадаа агрессиин акт мүн гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

Кореядэхи американска солдадууд зоригоо хухарна

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 27. (ТАСС). Кореядэхи американска далайн пехотын 1-дэхи дивизитэй хамта ябалсажа байгаа Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондент Прайс хадаа Вонсанда (Гензан) буулгагдахаар байгаа далайн пехотын резервистнүүд США-гэй агрессивнэ шэнэ авантюрануудта тэдэниие ашаглажа магадгүй гэжэ һанаагаа зобон зоригоо хухарна гэжэ мэдээсэбэ. Индо-Хитадтахи французуудта туһаламжа үзүүлхээр Трумэнай үгөө үгэһэн ушарһаа, «далайн пехотын кадрова состав, тэрэшэлэн резервистнүүд хадаа джунглинууд соо һаяар дахин орохобди гэжэ этигэнэ. Олон байлдаанuудай һүүлээр амиды үлэжэ болохогүй гэжэ тэдэнэр һайнаар мэдэнэ. Энэ аюул тэдэнэй нюдэндэ харагдана, хөөрэлдөөн соонь соностоно.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократическа республи[кын] Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл[...]

Бүхы фронтнууд дээрэ Ара[дай] армиин частьнууд дайсанда эсэр[гүү] хатуу шанга байлдаанuудые х[...] үргэлжэлһөөр гэжэ Корейскэ [ара]дай-демократическа республи[кын] Арадай армиин Главна команд[ова]ниин октябриин 30-да дамжуу[лһан] мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Хамхынай (Канко) хойно Ара[дай] армиин сэрэгүүд хамгаалгын ха[туу] шанга байлдаанuудые хэжэ үрг[э]жэлөөд, дайсанай добтолго зог[соо]бо.

Октябриин 27-до, Арадай арм[иин] авиаци Ион У (Эйдзю) ба Анью (Ансю) шадар американска ха[...] бездеходуудые үгы хэбэ.

Фронтын бусад участогууд д[ээрэ] хамгаалгын үсэд шанга байлд[аа]нууд үргэлжэлһөөр.

Вьетнамска арад өөрынг[өө] армиие дэмжэнэ

ПРАГА, октябриин 28. (ТАС[С]). Телепресс агентствын рангу[...] корреспондентын дамжуулһа[н] ёһоор Туэн Куанг (Вьетнам) п[ро]винциин хүн зон Вьетнамска [ара]дай армида туһалха фонддо [...] тонно рис ба 90 мянган п[иа]стр мүнгэ үгэһэн байна. Арадай [ар]миин хэрэглэмжэдэ зорюу[лжа] 4000 гектар шахуу газарта [...] маис ба бусад культурануудые [та]риба.

Сеулдахи байдал тухай американска корреспондентын мэдээс[эл]

НЬЮ-ЙОРК, октябриин [...] (ТАСС). Американецуудай [...] һэн Кореяын газар дээрэ бол[ж]о байгаа терроры гүйсэдөөр [...] руулдаггүй американска газе[т]нуудай корреспондентнүүдшье [...] сынмановецуудай хэжэ бай[гаа] зэрлиг гэмтэ хэрэгүүдые нюу[жа] шаданагүй. «Нью-Йорк Тайм[с]» газетын корреспондент Гр[...] нер Сеулһаа эльгээһэн мэдэ[эсэл] соогоо иигэжэ бэшэнэ:

«Үдын наранай элшэ гор[од]ской түрмын хананuудые гэ[...] түүлжэ байбашье, хүнүүдээр д[ү]рэнхэй хүйтэн түрмын кам[ер]нуудта нэбтэржэ ороногүй. Т[үр]мэ соо 3.800 эрэшүүл, эхэнэр[нүүд] ба үхибүүд хаалтатай байна. [По]литическэ гэмтэ хэрэг хэбэ [гэжэ] гэмнэгдээд тэдэнэй олонхи[нь] сүүдлэгдэхэ юм. Дайнай урда [...] уголовно 15 гэмтэдые оруу[лдаг] байһан 10 квадратна фут тал[бай]тай камернуудта мүнөө 24 [хүн] һууна. Түрмэдэ хаагдаһан хү[нүү]дэй дунда 1200 эхэнэрнүүд, т[э]нэй дүрбэнэй нэгэ хубинь [...] үхибүүдтэеэ хамта камернууд [...]тор байна.

Түрмэдэ хаагдаһан олохон [...]нүүдые «трибуналнууд» саазa[л]алахаар сүүдлэнэ. Сеульска [...] сагаархид» бүлын гэшүүдэй н[э]ниинь коммунистнуудтай холб[оо]той гэжэ һэжэглэгдэһэн бай[гаа] һаа, бүлын бүхы гэшүүдые ар[ес]товална».

БАРУУН ГЕРМАНИИН ХҮДЭЛМЭРИШЭН АНГИИН ЯБУУЛГАНУУДАЙ НЭГЭДЭЛ ТОГТООХО КОНФЕРЕНЦИ БОЛОБО

1950 оной октябриин 21-дэ Германска демократическа республикын территори дээрэ конференци боложо, тэрээн дээрэ Германиин социалистическэ единэ партиин түрүүлэгшэд Вильгельм Пик, Отто Гротеволь ба Баруун Германиин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түлөөлэгшэд байлсаба. Конференцидэ хабаадагшадай дунда профсоюзуудай 600 гаран хүдэлмэрилэгшэд, тэрэ тоодо Баруун Германиин социал-демократическа партиин гэшүүд ба партийнабэшэ хүнүүд байлсаба. Конференци дээрэ тэрэшэлэн Баруун Германиин коммунистическэ партиин 400 гаран гэшүүд байлсаа.

Баруун Германиин олохон социал-демокрадуудай гүйлтаар хэгдэһэн хөөрэлдөөе конференцидэ хабаадаһан бүхы хүнүүд сүлөөтэйгөөр ба элеэр хэһэн байна. Үгэ буляалдаанай үедэ Вильгельм Пик ба Отто Гротеволь баруун германска хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түлөөлэгшэдэй асуудалнуудта харюунуудые үгөө.

Конференци дээрэ Баруун Германиин коммунистическэ ба социал-демократическа партинуудай гэшүүдэй алдуутай үзэл бодолнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн ба тэдэнэй алдуунууд тайлбарилан ойлгуулагдаһан байна. Конференци дээрэ болоһон сүлөөтэ шүүмжэлэлэй ашаар, социал-демокрадуудай ба коммунистнуудай хоорондохи үнэн сэхэ ба хани барисаата харилсаанай шэнэ формонууд ба методүүд хараалагдаба. Энэ хани харилсаае бэелүүлгэ хадаа Баруун Германиин хүдэлмэришэн ангиин ябуулгануудай нэгэдэл тогтоохо тушаа урагшаа нилээд ехэ алхам хэхэ ябадалда шухала хэрэгтэй байна.

Ябуулгануудай нэгэдэл тогтоохо зорилгоор зарлагдаһан немецкэ түрүүшын конференци болбол Баруун Германида сэрэгэй бэлэдхэлнүүдэй түргэнөөр хэгдэжэ байһан ушарһаа хүдэлмэришэнэй ябуулгануудай нэгэдэлынь энэ үеын шухала лозунг мүн гэжэ улам тодоор ойлгохо туг доро үнгэрөө.

Отто Гротеволиин эхилэлгын үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, хүдэлмэришэд — социал-демократическа партиин гэшүүд ба партийнабэшэ хүнүүд хэдэн асуудалнуудые асууба. Эб найрамдал хамгаалха тухай ехэ анхарал оролдолго, Эхэ орондоо үнэхөөр инаг дуратай байха ябадал тэдэ асуудалнууд соонь харагдана, гэхэтэй хамта, асуужа байһан хүнүүд хадаа эб найрамдалай, Германиин нэгэдэлэй ба Советскэ Союзтай хани харилсаанай асуудалнуудые тодоор ойлгоогүй гэжэ тодоруулагдаба. Энэнь таһаралтагүйгөөр ябуулагдадаг баруунай худал пропагандын ябуулгануудай үрэ гээшэ.

«Хүн зон хадаа ремилитаризациие ба шэнэ дайнай аюулые сошордонгёор харана. Дайнууд хододоо боложо байһан ба багахан хүн энээндэ эсэргүү юушье хэжэ шадахагүй юм гэжэ олон хүнүүд хэлэнэ, — гээд металлистнуудай профсоюзай нэгэн эдэбхитэ гэшүүн мэдүүлбэ. «Баруун Германидахи эб найрамдалай хүдэлөөе «коммунистическэ» гэжэ нэрэлдэг юм» — гэжэ нэгэ социал-демократ мэдүүлээ.

«Дайнда эсэргүү «ямар нэгэн юумэ» хэжэ болохоһоо байха, тэрэниие уридшалан зогсоожо болохо юм» гэжэ Вильгелм Пик харюу соогоо хэлэбэ. Һүүлшын дайнда арадуудай абаһан шуһата луй дүршэл хадаа эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөнэй — энээнэй урда тээ оройдоошье байгаагүй хүсэнэй бии болохо ябадалда асарһан байна. Эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөн хадаа дэлхэйн угаа ехэ хүсэн болобо. Тэрэ хүдэлөөндэ 800 миллион хүн хабаадана.

Дай үүдхэгшэ американска этэгээдүүд ба тэдэнэй туһамаршад эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөнэй ургажа байгаа хүсые зүбөөр сэгнэнэ. Имагтал тиимэһээ тэдэнэр Стокгольмско Уряада табигдаһан гар бүхэн тушаа хоро үһөөгөөр хашхаран галзуурна.

«Дай үүдхэгшэд хадаа эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөнэй хүсэнһөө айһан дээрэһээ, тэрэнь коммунистическэ хүдэлөөн мүн гэһэн худал һаналай туһаламжатайгаар тэрэ хүсые үгы хэхые һэдэнэ» гэжэ Вильгельм Пик хэлэбэ. Үнэндөө энэ баталалгань коммунистнуудай нэрэ хүндые үргэнэ. Коммунистнууд хадаа эб найрамдалай түлөө эгээн эдэбхитэй тэмсэлшэд мүн. Гэбэшье, тэдэнэр гансаараа энэ нэрэ хүндые оложо абахые хүсэнэгүй. Коммунистнуудһаа гадна, би өөрөөшье эб найрамдалай түлөө тэмсэнэб гэжэ хүн бүхэн харуулха ёһотой.

Саашаа Вильгельм Пик Кореядэхи дайнай шалтагаанууд тухай, Германска демократическа республикада арадай һунгалтануудые үнгэргэхэ тухай, республикын ажалшадай ажабайдал тухай ба арадай полициин зорилгонууд тухай асуудалнуудта харюусаба.

«Тэдэ һунгалтанууд хадаа демократическа юм, тэдээн дээрэ хүдэлмэришэд өөһэдөө кандидадуудые дэбжүүлнэ — гэжэ Вильгельм Пик мэдүүлбэ. — Манай арадай һунгалтанууд тухай дайсадай бузар хашхаралдаан хадаа манай замай аша туһада арад олониитые бидэнэй зоригжуулжа шадаһан тушаа, монополистнуудай мүнгэнэй мэшээгүүлые дүүргэхын тула бэшэ, харин арадай ажана тэнигүүлэн байдалай тулада манайда ажалладаг байһан тушаа дайсадай хоро бусалдаг ябадалаар тайлбарилагдана. Тэдэнэй хэлэдэг шэнги манайда тиимэ муу байгаа һаа, тэдэнэр Германска демократическа республика ошоходонь баруун-германска делегацинуудта һаал тойбо ушаруулхагүй, харин өөһэдөө делегацинуудые иишэ эльгээхэ байгаа. Галлда болоһон суглаан дээрэ сүлөөтэйгөөр ба элеэр үгэ хэлэхэ уряалые урдала абаһан доктор Шумахер ерээгүй. Баруун Германида урдада үгэ хэлэһэн Вильгельм Пик ба Отто Гротеволь оронoй тэрэ хубяар хожомынь ябаха зүбшөөлые хойшодоо абаагүй» гэжэ Вильгельм Пик тэмдэглэбэ.

Шлезвиг-Гольштейн городой нэгэн социал-демокрадай асуудалла Макс Рейманэй үгэһэн харюу хадаа конференциин шухала пунктнь болобо. Советскэ Союзда пленэдэ байхадаа би өөрыгөө социал-демократ гэжэ нэрэлдэг байһан ба тэндэ социал-демокрадууд коммунистнуудтай һайн хани харилсаатай байһан юм гэжэ энэ социал-демократ мэдээсэбэ. Гэбэшье коммунистнууд хадаа Баруун Германидахи олохон социал-демокрадуудта харшаар хандадаг юм гэжэ Макс Рейман мэдэхэ гү гэжэ тэрэ асууба.

Макс Рейман харюу болгон иигэжэ мэдүүлээ: «Эб найрамдал сахихын тула ябуулгануудай нэгэдэл тогтоохо шухала байһаниие ойлгоогүй хүнүүд коммунистическэ партида бии юм гэжэ би мэдэхэб. Социал-демократическа партиин гэшүүдтэй харилсан ойлголсохо ёһоор хөөрэлдэжэ шададаггүй олон зуугаад хүнүүд бии. Социал-демократическа хүдэлмэришэниие өөрынгөө хани нүхэр гэжэ харадаг болохоор тэдэ коммунистнуудые хүмүүжүүлхын тула бидэнэр бүхы юумэ хэнэбди. Ябуулгануудай нэгэдэлые тогтоохо[до]мнай бидэн[...] һаад хэһэн дээрэһээнь хэдэ х[...] гэшүүдые партиһаа гаргаһан ба[...]та хадаа энэ асуудалда али зэр[...] ехэ анхарал хандуулагдадаг [...] һаниие харуулна».

Тэрэнэй һүүлээр Макс Рей[ман] социал-демократическа эдэбхи[...]тэ иимэ уряатайгаарханда[ба:] «Предприятинуудта ошое, бэе [...]дээ хани барисаанай гарые һарб[ая]сае! Манай хоорондо бии боло[...] забһар зай хадаа империалистну[удай] тал ашагтай байна. Хэрбээ бидэ[нэр] нэгэдээгүй байгаа һаа, шэнэ да[й] үүдхэгдэжэ магадгүй. Боло[...] үзыт: тэдэнэр мүнөөдэр бидэ[...] эсэргүү тэмсэнэ, үглөөдэр таа[...]та эсэргүү тэмсэхэ! Тиимэһээ н[э]гэдгы! Германска демократиче[ска] республикада адляар Баруун Г[ер]манидашье наран гэрэлтэхэл!»

Макс Рейманэй харюу нэрэ[...] альгаташалгаар угтагдаа.

Түгэсхэлдөө Отто Гроте[воль] конференциин дүн гаргаба. [Со]циал-демокрадуудта хандажа т[э]ре иигэжэ мэдүүлбэ: «Тэмсэжэ б[ай]гаа хүдэлмэришэн анги хадаа [со]циал-демократическа парти до[...] дура хүсэлөө бэелүүлхыстнай [...]нэ. Германиин социал-демок[рати]ческа партиин гэшүүд партии[н] тоодын демократиин түлөө тэм[сэхэ] ёһотой.

Дай үүдхэгшэд ярана, тиим[э] бидэнэр Баруун Германи[да] ябуулгануудай нэгэдэл тогто[охо] ябадалые нилээд түргэдхэхэ [...] тойбди».

Харюусалгатай редакторой орлогшо Ц. Б. БУДАГ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—02420. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.